

נישואין או מסחרה?

בניית בית בישראל בצורה נכונה ומחושבת
דעת גדו"י, חישוב הצדדים ועובדות מהשטח

קונטרס

**נישואין –
או מסחרה?**

© כל הזכויות שמורות

יו"ל ע"י

שלוחה 1 הצטרפות והסבר על מאגר השידוכים, וכן שדכנים ותרומות.

שלוחה 2 דברי גדולי ישראל שנאמרו בכנסי ארגון "שהשמחה במעונו"

שלוחה 3 מאגר השידוכים

שלוחה 4 עדכוני המערכת והודעות מאזינים

שלוחה 9 סקירה על הפריפריה

שלוחה 7 סיפור מתח המתאים לכל שכבות הגיל

תגובות והארות ניתן להשאיר בשלוחה 4 או לשלוח למייל הארגון

sh035465150@gmail.com

וכן ניתן לקבל את החוברת במייל זה

תרומות לארגון "שהשמחה במעונו" יתקבלו בברכה, אפשר בהעברה

בנקאית (פועלים סניף 533 חשבון 479886 ע"ש אברהם)

או בכ. אשראי באמצעות:

דבר ארגון "שהשמחה במעונו"

ארגון "שהשמחה במעונו" פועל כבר עשרות שנים במגוון דרכים, בעידודם והכוונתם של גדולי ישראל זצ"ל ויבלחט"א, במטרה להוריד את נטל השאת הילדים הכבד מנשוא.

במסגרת זו הארגון נטל על עצמו לעסוק בשידוכים שבהם הצדדים אינם מתחייבים ואינם דורשים סכומים אסטרונומיים, וניגשים לכל הנושא בנתינת דגש על המהות של הקמת בית ולא על כל המסביב.

הפרקים הראשונים בחוברת זו נכתבו בעבר ע"י ת"ח מפורסם שליט"א החפץ בעילום שמו, בחוברת "הדרך להקמת בית בישראל" שנדפסה בעבר, ונתרמו על ידו בטובת עין לטובת הארגון, בכדי להסביר את המצב שמתרחש בשוק השידוכים כיום ולהראות שהפיתרון נמצא בשינוי הגישה לנושא השידוכים. מאמרים נוספים נכתבו על ידי העוסקים בתחום.

ארגון שהשמחה במעונו מודה לכותבים על תרומתם למען הענין הנשגב הזה, ואנו תפילה שהדברים יעשו פירות.

הסכמה מהגאון הגדול רבי יהושע אייכנשטיין שליט"א, ראש ישיבת "יד אהרן",

(ניתנה לקונטרס "הדרך להקמת בית בישראל")

י"ב מנ"א פ"א

אנחנו חיים בדור שיש בעיה גדולה, איך אברכים יכולים לחתן את הבנות שלהם. לפי הנהוג היום הורי הבת צריכים להתחייב על סכום גדול שאין להם, ולפי הנהוג בחור טוב לא מוכן לשמוע על הצעה שאין בה התחייבות לסכום גדול. והמצב הזה גורם לקשיים גדולים אצל ההורים שצריכים לגלגל חובות. ואם יש כמה בנות זה גורם מצב שכמעט בלתי אפשרי לעמוד בזה. והרבה פעמים לא יכולים לעמוד בהתחייבויות שלהם, שזה גורם עוד בעיות קשות.

ויש עוד דבר, שבחורים חושבים שכדי שיוכלו ללמוד אחרי החתונה צריכים לקבל סידור טוב. אבל לא יודעים, שאפשר להתגבר על קשיים כספיים, אבל אם אין שלום בית זה מפריע הרבה יותר להיות שקוע בלימוד. ויש הרבה בנות טובות שההורים שלהן לא יכולים להתחייב, אבל הן בנות חשובות שיש להן היכולת למסור עצמן למען הלימוד של בעליהן, ויחיו בשלום בית אמיתי. והרבה פעמים הורים שיש להם יכולת - הבת לא כל כך חשובה, ויש סכנה שלא יהיה שלום בית. והרבה פעמים אם האשה היא בת של אברך הוא לא יכול לעמוד בהתחייבות שלו.

הגיע אלי קונטרס מאת הרה"ג ר'... שליט"א, שכבר יצא שמו מהרבה ספרים שכתב, והקונטרס מנתח בשכל ישר, וניתוח נכון של המציאות של ימינו. וישר כח גדול להרב המחבר.

ותפילתנו הוא שיתחיל הענינים לזוז לכיוון אחר, וכמו שמציעים בקונטרס. וכל ההתחלות קשות, וצריכים הרבה ס"ד לזה.

המצפה לישועת ה' כהרף עין

יהושע אייכנשטיין

הקדמה

קונטרס קטן זה פונה אליך, בחור הישיבה המתעלה בתורה ויראת שמים, ומגיע בקרוב לפרק נישואין.

הקונטרס פותח סוגיה כאובה הכרוכה בהקמת הבית החדש שבדרכך להקים בעז"ה, ומציף אותה על פני השטח, מתוך הבנה שהפיתרון מצוי בידך ובידי חבריך.

אם אתה מעוניין לבחור את בחירותיך בחיים מתוך מודעות להשלכותיהם; ואם אתה מסוגל לפתוח סוגיות שלא מקובל להעמיק בהן; ואם אתה חפץ לעשות את הטוב ביותר בעבורך, בלי שיקולים זרים –

הקונטרס הזה עשוי לסייע בידך רבות.

מטרתו של הקונטרס היא להציג לפניך תמונה מלאה על מסלול החיים שאתה מתחיל לצעוד בו בקרוב, להציג לפניך את ההשלכות של בחירותיך – על עצמך, על זוגתך לעתיד, ועל הוריך והוריה.

בתקופה הקרובה, אתה תיכנס בעז"ה למהלך חיים שבו **אתה הוא הבחור**, אתה הוא המחליט, אתה הוא הקובע – **ואתה הוא גם זה שמשלם את המחירים על הבחירות שלך**.

ולשם כך, בכדי לבחור נכון, בחירות שתעזרנה לך בחיים ולא חלילה להיפך – עליך לדעת את הפרטים, להקיף את התמונה, ולבחור מתוך מודעות, מתוך דעת, מתוך שקלול של כל הפרטים.

אם אתה מאלה שאינם אוהבים לחשוב בצורה עצמאית – יתכן שלא תאהב את התכנים של החוברת. יתכן שתניח אותה מידך בעמוד השני או השלישי ותגיד: "מה הוא רוצה, הרי כולם עושים כך". ואם כך – אולי כדאי שתניח אותה מידך כבר עכשיו.

אבל אם אתה בחור חושב, המעוניין לברר דברים בצורה יסודית ולמדנית, ולגשת להחלטות של החיים מתוך התבוננות מושכלת – סביר להניח שתזדהה עמוקות עם חלק נכבד מהדברים, ותפיק מהם תועלת רבה.

התועלת שתפיק תהיה בעבורך, יותר מאשר בעבור כל אדם אחר בעולם.

אתה עומד לבנות בית, וליצור קשר עמוק עם בת זוג, ואתה רוצה שהקשר יתנהל כראוי, ללא עכירות, ללא טעויות, ללא משקעים, ללא מחויבויות מכבידות, ללא לחצים סמויים המרחפים באויר.

והדרך המוצעת בקונטרס זה – "הדרך לבנית בית בישראל" – יכולה לסייע בידך להגשמת רצונך, בסייעתא דשמיא.

תוכן הענינים

פרק א: "ההורים יתנו דירה" – האומנם?..... 7

- 7..... האם קל לקנות דירה?
- 7..... תיאור המצב בשטח
- 8..... למה החובות גורמים?
- 8..... דוגמה מוחשית

פרק ב: תשובות לשאלה "למה דורשים"..... 10

- 10..... "יש ניסים" – האומנם?
- 10..... מכתבי ראשי הישיבות
- 11..... האם גדולי ישראל מעודדים את הדרישות?
- 14..... האם יש כאן מחלוקת גדו"??

פרק ג: האם יש להורים יכולת בחירה..... 16

- 16..... "הוא לא היה חייב לקחת אותי"
- 17..... גם אתה תיתן!.....
- 17..... האם מגיע לי כסף על השטייגען?.....

פרק ד: היכולות של ההורים..... 19

- 19..... טעם של דאגה כלכלית
- 19..... עול ההשתדלות
- 20..... "אבא ואמא – כל יכולים".....

פרק ה: המחירים שאתה תשלם..... 22

- 22..... סכנה לשלום הבית
- 23..... מחויבות לשווער – מזיקה מאוד
- 24..... חודש אחרי החתונה
- 24..... הסתבכות עם הרעיה
- 26..... מצפון זועק ללא רחם

פרק ו: הפן הכלכלי של המערכת..... 27

- 27..... סיכון לנפילה כלכלית
- 28..... אחוזים נרחבים של נפילות
- 28..... מה תעשה אם השווער יפסיק לשלם

- 29..... איך יוצרים מצב שההתחייבות לא נמצאת בסיכון?
 29..... עצמאות כלכלית
 32..... ומה נגיד לחברים? .....

פרק ז: פניה אל הורי הבחורים.....33

- 33..... "הורים של בחורים" – אין דבר כזה!
 33..... נותנים לי כסף – לא אקח? .....
- 34..... למה בכלל אנחנו במשחק הזה .....
- 35..... "אני רוצה שהבן שלי ימשיך את השטייגטן" .....
- 36..... הרגישויות בין בני הזוג .....
- 37..... טשטוש מוחלט בגישה לשידוכים .....
- 37..... מה כן מומלץ לעשות? .....

פרק ח: מגיע לך לחיות!!!.....39

- 39..... למישהו איכפת ממני? .....
- 39..... להסתדר כמו כולם... נו, באמת.....
- 40..... מוכן לצאת מהקופסה? .....
- 41..... להיות מוכן לסבול – לא תמיד! .....
- 43..... דבר ראשון – תדאג לחיים שלך!.....

פרק ט: מאמר לבחורות.....45

- 45..... רוצה בחור טוב באמת? .....
- 46..... מקבל דירה – ויוצא לעבוד.....
- 47..... מה קורה לאבא לאחרונה? .....
- 48..... הכסף לא צומח על העצים! .....
- 49..... ואולי יהיה קשה להתחיל ככה את החיים? .....
- 51..... כמה מילים לסיכום.....

פרק ט: מאגר השידוכים שע"י "השמחה במעונו".....52

54..... עדויות מהשטח:

57..... וקצת עדויות על הצד שכנגד:

61..... שאלות ותשובות.....

פרק א

"ההורים יתנו דירה" – האומנם?

בציבור הליטאי מקובל שכאשר זוג מתחתן, עיקר העול לקניית הדירה מוטל על כתפי הורי הבת. אתה, כבחור טוב שהשקיע כמה שנים בלימוד ורוצה להמשיך לעשות זאת, מעוניין שאבי הכלה ישלם את עיקר הדירה. אתה רוצה להמשיך ללמוד, ללא טירדה של משכנתא ענקית.

למה אתה רוצה שזה מה שיקרה?

כי לשלם בעצמך על דירה זו משימה בלתי אפשרית. מאיפה יהיה לך כסף? אתה הרי לא רוצה לצאת לעבוד.

ואילו השווער – יש לו כסף. הרי הוא כבר בן חמישים, והוא בטוח יסתדר. גם אם כרגע אין לו את הסכום הגדול הדרוש – הוא יודע לגלגל, לקחת משכנתא, לנהל את העסק איכשהו. תהיה לו סייעתא דשמיא.

האם קל לקנות דירה?

נעצור לרגע ונשאל בכנות, עם יד על הלב: האם לדעתך יהיה קשה לשווער שלך העתידי לשלם את הדירה שלך – או לא?

יש בחורי ישיבות הסבורים שלא קשה לו. כך אמר לי פעם בחור בשידוכים: "מה, אתה מכיר מישהו שקשה לו לשלם דירה?"...

ובכן, מהיכרות עם השטח – יהיה לו קשה מאוד מאוד.

לאף אחד אין חצי מיליון ₪ בכספת. מה כן? איך בכל אופן מתחייבים? אולי, למשל, יש לו דירה שהוא מתגורר בה והוא לוקח עליה משכנתא (כלומר – הלוואה בנקאית בסכום גדול, עם ריבית גבוהה כמובן, שממשכנת את הדירה שלו), או שהוא מגלגל גמחי"ם שונים, הלוואות עומדות מחברים, וכדומה.

תיאור המצב בשטח

אמרנו "גלגול גמחי"ם". מה מקופל במלים הללו?

כל הלוואה דורשת פרוצדורה, החתמת ערבים, השפלות, אי נעימויות (להחתים חבר על ערבות על הלוואה גדולה – זה לבקש טובה גדולה, ולמי נעים לבקש טובות?) סירובים וכדומה.

ועיקר העיקרים – **זה דורש להחזיר**. ולהחזיר חובות בסדר גודל כזה כשההכנסות לא מתחילות לגרד את התחתית של הצרכים – זו בעיה. בעיה קשה.

אז נכון, השווער הוא אדם בוגר ומנוסה, לא איש צעיר בתחילת דרכו. אבל עם זאת, כאשר מדובר על חובות בסדר גודל של מיליוני שקלים (אשתך היא לא הבת היחידה, אל תשכח) – זה לא עוזר לו שהוא מנוסה. זה לפעמים הר בלתי עביר.

ההחזרים החודשיים לגמחי"ם ולבנקים עלולים להסתכם באלפי שקלים מידי חודש בחודשו. ניתן לנקוב בממוצע של תשלומים של **15,000 ₪ לחודש, למשך עשרות שנים**. יחד עם זה הוא צריך לפרנס משפחה גדולה: להאכיל את כולם יום יום ובשבתות וחגים, לקנות ביגוד ולשלם שכר לימוד לילדים מתבגרים, והסכומים הולכים וגדלים.

למה החובות גורמים?

רוב מוחלט של ההורים נכנסים לחובות דמיוניים בלי שום בסיס להחזיר. המציאות מוכיחה שחלק מההורים קורסים תחת הנטל, חלקם מתים בגיל צעיר, וחלקם מפתחים מחלות קשות שונות הנובעות מלחץ (סרטן, לב, סוכר, דיכאון קליני).

אבל נניח כרגע לזה, ונדבר על ההורים שמצליחים להגיע בריאים לגיל שבעים, ואיכשהו גם להחזיר את הכל. יש הורים רבים שבגיל זה מסיימים איכשהו עם החובות. כאן צריך לבדוק – איך הם מגיעים עד הגיל הזה? האם מסלול החיים שלהם בשנים הללו הוא מסלול בריא, נורמלי?

החל מגיל ארבעים פלוס עד גיל קרוב לשבעים – ההורים סוחבים על הגב חובות בסדר גודל מטורף. החובות הללו מטרידים אותם ונטלים את שלוות רוחם, לפעמים הם נוטלים מהם את היכולת ללמוד כראוי, ולפעמים הם פוגעים בשלום הבית או בשמחת החיים.

אין מילה אחרת להגיד את זה, ושום מכבסת מילים לא תשנה את המציאות: **רוב מוחלט של ההורים כורעים, פיזית או רגשית, תחת הנטל, בכדי שלילדיהם תהיינה דירות למגורים.**

אנשים לא עומדים בזה. רבים מהמחנכים מעידים שהורים המשיאים ילדים אינם פנויים להשקיע בילדיהם שבבית. עול ההתחייבויות מכריע אותם, סוחט את לשד עצמותיהם.

דוגמה מוחשית

לא מובן לך? נסה להרגיש את זה קצת על בשרך:

קח על עצמך התחייבות קטנה של 20,000 ₪ (שזה 1/25 מהסכום המקובל להתחייב עבור חתן), ותחייב להחזיר אותה בתשלומים של 1200 ₪ לחודש.

איך זה מרגיש? נורא ואיום.

אז נכון, יש חילוק: לך אין הכנסות, ולחמיך העתידי יש. אבל, כמו שמקובל להגיד אצלנו "זה חילוק שלא מחלק": גם לחמיך אין הכנסות בגובה כזה שמאפשר לו להחזיר את החובות. אז מה ההבדל אם אין הכנסות בכלל, או שיש הכנסות אבל הן לא מספיקות לעמידה בהתחייבות?

חמש מאות אלף ₪ כפול ארבע-חמש בנות – זה מתקרב לשלשה מיליון ₪. זה סדר הגודל של החובות של אדם **שגובה ההכנסות החודשי שלו ושל אשתו – במצב טוב – הוא 13,000 ₪. נניח.** שים לב, שגם אם הוא ישעבד את כל ההכנסות שלו לפירעון החובות, בלי להוציא שקל עבור מחיה – הוא יזדקק לעשרים שנה!

אתה שם לב לצורת החיים המטורפת?

זה מה שגורם לאנשים רבים מגיל ארבעים וחמש פלוס להרגיש חנוקים, להרגיש קבורים תחת הר.

בינתיים לא אמרנו כלום על עצם הדבר, האם הוא ראוי או לא, האם זה רצון השם, וכן האם זה משתלם לך אישית. רק נתנו **תמונה אמיתית של המציאות, בגודל טבעי, בלי לטשטש.**

האם המטרה היא ליצור לך יסורי מצפון? אין ענין בזה. בינינו, אתה לא אשם. מי לא יקח חצי מיליון ₪ אם יציעו לו זאת על מגש של כסף?

אבל המטרה היא בהחלט **להביט בעיניים פקוחות על מה שקורה כאן. אדם בוגר צריך לקחת אחריות על מה שהוא עושה, וגם על מה שנעשה בשמו ובשותפותו.** גם אם לא אתה דורש את הכספים, וההורים שלך הם אלה שמנהלים את השידוכים – את המציאות צריך לדעת.

חכה רגע, אל תעבור לפרק הבא.

נסה לחשוב מה אתה עונה על הכאב – העובדתי לחלוטין – שהובע בפרק הזה. האם לדעתך אולי כן יש מקום להצדיק את המוסכמה הזו?

ניסחת שתיים שלש תשובות מניחות את הדעת? אתה מוזמן לדפדף.

פרק ב

תשובות לשאלה "למה דורשים"

"יש ניסים" – האומנם?

אחת הטענות הנפוצות הינה האמירה המקובלת: "עובדה, להרבה אנשים יש ניסים". זה נכון. הורים מתחייבים על דירות, ופעמים רבות מצליחים לעמוד בהתחייבותם.

ברם יש לדעת, שאמנם אין ספק שיש ניסים, אבל כמו כן **יש גם הרבה מקרים שאין ניסים**. ניתן לשאול את גבאי קופות הצדקה ולגלות כמה קריסות כלכליות ונפשיות התרחשו, ומתרחשות כל הזמן, בעקבות נישואי ילדים. לפעמים ניתן לקרוא עלוני צדקה שכותבים זאת במפורש: האיש השיא ילדים עד שהגיע לקריסה מוחלטת: לקה בליבו, לקה במחלה קשה, וכו'.

הגאון הגדול רבי עזריאל אוירבך שליט"א, רבו של "ועד הרבנים", אמר פעם שתשעים אחוז ממקרי הקריסה המגיעים לפתחם – הם תוצאה של נישואי ילדים. אז אמנם יש כאלה שזוכים לניסים, אבל לצידם יש גם כאלה שעוברים שבעת מדורי גיהנום.

מכתבי ראשי הישיבות

כך כותבים ראשי הישיבות וגדולי ישראל שליט"א (במכתב משנת תשפ"ב):

"ואמנם הרבה פעמים רואים בזה סייעתא והשגחה למעלה מדרך הטבע. אך עם כל זה **רוב הציבור נאנקים מאוד תחת העול**, ובהרבה מקרים אף אינם מצליחים לעמוד בתשלומי החובות".

וכך הם כתבו בשנים עברו (כשערך הדירות היה שלישי מערכן היום):

עול הוצאות הדיור ושאר צרכי הנישואין כבד מנשוא. ההורים עם כל רצונם הטוב אינם יכולים לשאת בעול הכבד. לצערנו הדברים מגיעים קרוב לפקוח נפש, ולעתים לכדי פקוח נפש ממש. כל המתבונן בדברים חרד מלראות עד היכן הדברים מגיעים.

על מכתב זה חתמו מרנן הגרי"ש אלישיב, הגרא"ל שטיינמן, הגרמ"י ליפקוביץ', הגרש"ז ברוידא, הגר"נ קרליץ והגרמ"ש שפירא.

וכך הם חזרו וכתבו בשנת תשע"א:

עול החובות העצום הנגרם עקב קניית דירות לבניהם ולבנותיהם בהגיע עת דודים, המעיק על גופם ונפשם מאוד מאוד, ופעמים הרבה אית ביה סכנה ממש תרתי משמע, וכבר נודע לכל כי באו מים עד נפש ועד בכלל רחמ"ל וד"ל.

גם כאן חתומים מרנן הגרי"ש אלישיב, הגרמ"י ליפקוביץ', הגר"נ קרליץ, הגר"ד יפה, הגר"פ שיינברג, הגר"י שיינר, ויבלחט"א הגרי"ג אדלשטיין, הגרמ"ה הירש, ועוד עשרות מגדולי התורה וראשי הישיבות.

בקצרה: אין בסיס עובדתי להנחה ש"בסוף כולם זוכים לניסים". פשוט לא נכון, עובדתית. **קול הזעקה הבוקעת מהשטח מבצבץ היטב מבין מילותיהם הכאובות של גדולי ישראל הנושאים במשא העם.**

האם גדולי ישראל מעודדים את הדרישות?

טענה נוספת שכיחה ונפוצה בפי רבים היא, ששיטת דרישת הדירות מאת ההורים יסודתה בהררי קודש, ונקבעה על ידי מרן החזון איש זצ"ל.

מקורה של השמועה הזו אינו ברור כלל. אין על זה סימן ב"חזון איש", וגם לא איגרת ב"אמונה וביטחון". זהו בסך הכל סיפור מפי השמועה. הכלל הוא ש"אין למדין הלכה מפי מעשה", ובוודאי שלא בנושא זה, שדיני נפשות כרוכים בו. אבל בכדי לברר באמת מה דעת התורה בענין יש לשאול את גדולי ישראל. ציטטנו לעיל חלקים ממכתביהם, הבה נלמד אותם בשלמות.

מכתב גדולי ישראל משנת תש"ס, הלא המה: מרנן הגרי"ש, הגראי"ל שטינמן, הגרמ"י ליפקוביץ', הגרש"ז ברוידא, הגר"נ קרליץ, והגרמ"ש שפירא, זצלה"ה:

עול הוצאות הדיור ושאר צרכי הנישואין כבד מנשוא. ההורים עם כל רצונם הטוב אינם יכולים לשאת בעול הכבד. לצערנו הדברים מגיעים קרוב לפקוח נפש, ולעתים לכדי פקוח נפש ממש. כל המתבונן בדברים חרד מלראות עד היכן הדברים מגיעים. לכן חובה למצוא את הדרך להקל ולצמצם את העול הזה.

חובה להעמיד הבית על יסוד כבוד ההורים משני הצדדים, וכ"ש שלא לצערם ולדחקם.

גם להורים שיחיל העומדים מצד בניהם נ"י יש להזכיר, כי אחד מעיקרי החיוב של בין אדם לחברו מובא בדברי הרמב"ם בפרק ה' מהל' דעות הלכה י"ג שכתב וז"ל "ולא יצר לאדם בחייו", כלומר יש להימנע מלגרום צער לחברו בכל אופן שהוא, וכ"ש שאין לדחקו.

איסור זה קיים גם בנוגע למשא ומתן בענייני שידוכים, כי לפעמים בעת מו"מ הנ"ל גורמים לשני צער ודוחק, ויש שע"כ מתחייב מה שאין לו, בלי יכולת לקיים דבריו.

החלטנו לפנות ולבקש מהצבור כדלקמן:

א. באופן כללי לחסוך בהוצאות החתונה ולהימנע ממותרות. ב. במשא ומתן בנושא שידוכים ראוי ששני הצדדים יתחייבו שיהיה בשוב. ושום צד לא יתבע יותר ממה שהוא עצמו מתחייב. ג. הצדדים יסתפקו בקניית דירות זולות, שעלותו כיום - כפי שנמסר ע"י מומחים - כתשעים עד תשעים וחמשה אלף דולר, ולא להתחייב מעבר לכך.

להלן מכתב כל גדולי ישראל משנת תשע"א, הלא המה: מרנן הגרי"ש אלישיב, הגרמ"י ליפקוביץ', הגר"נ קרליץ, הגר"ד יפה, הגר"ח"פ שיינברג, הגר"י שיינר, ויבלחט"א הגרי"ג אדלשטיין, הגרמ"ה הירש, ועוד עשרות מגדולי התורה וראשי הישיבות:

לצמצם מעל שכמם את עול החובות העצום הנגרם עקב קניית דירות לבניהם ולבנותיהם בהגיע עת דודים, המעיק על גופם ונפשם מאוד מאוד, ופעמים הרבה אית ביה סכנה ממש תרתי משמע, וכבר נודע לכל כי באו מים עד נפש ועד בכלל רחמ"ל וד"ל.

ואי לזאת חובת השעה לעשות תיקון גדול ורוח והצלה ליהודים בעת הזאת, לגבש את אחב"י אשר בכל עיר ועיר אשר אין ביכולתם לעמוד בעול הנורא הזה, לקנות דירות לבניהם ולבנותיהם אך ורק במקומות התורה הזולים בצפון ובדרום.

ולהסתפק במועט ולהקל את העול הנורא הרובץ על ההורים והמחותנים עד כמה שאפשר. ומן היושר והראוי להשתדל ביתר שאת לעת הזאת שהדוחק שורר אצל הכול, שהורי הבנות לא יתחייבו יותר מ180 אלף ש"ח והורי הבנים לא יתחייבו יותר מ100 אלף ש"ח עבור הוצאות הדירה. וכמו כן יש להשתדל ביתר שאת שלא לדרוש מהמחותן לחרוג מהסכום הנ"ל.

מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל:

"נשאל רבנו (מרן הגראי"ל שטיינמן זצוקללה"ה) ע"י מג"ש בישיבה, על בחור מאד טוב שנמצא בתקופת השידוכין, ושואל כמה כסף לדרוש

מהורי הבחורה, השיב רבנו "רחמנות עליהם, כמה יש להם", חזר ושאל האם שימתין עד שיגיע שידוך עם כסף, הגיב רבנו "וכי מתחתנים עם הכסף? הנה יעקב אבינו, וכי יש טוב ממנו, האם הוא ביקש כסף?" שוב שאלו לרבנו וכי תאמרו מה נאכל, איך יהי' חתונה ודירה וכו', השיב "מי שיש לו בטחון אין לו בעיה. צריך בטחון". (ספר כאיל תערוג עמ' נד).

הוי עובדא שאברך שאל את מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל כי בנו הת"ח הגיע לפרקו, כמה ממון מותר לו לדרוש עבורו. אמר לו רבנו "הרי רצונך במחותן בן תורה, ואם כן מסתמא אינו גביר ואין לו מה לתת. אל תדרשו זה מזה, והקב"ה יהיה בעזרכם." (ספר מאחורי הפרגוד עמ' 292).

מרן הגר"ב זילבר זצ"ל:

"ובקלות אפשר לעבור על "ארור מקלה אביו ואמו". ואם הי' העת והעט בידי הייתי צריך להאריך בבעיה כאובה זו, וזה בודאי מהגורמים העיקרים שבן דוד לא בא וכו'. ואולי גם בגלל זה הרבה פעמים אנו רואים מה שאין הזיווג עולה יפה, ולפעמים אין מצליחים וכו'" (אז נדברו, ט, נא)

מרן הגר"י שיינר זצ"ל:

"איך בן תורה אמיתי יכול להתאכזר לדרוש מחמיו סכומים אגדיים? מי שעושה כן יש לפקפק על מידת יושרו ואמונתו!!" "הציבור נהיה עקום לגמרי בענין זה. המצב זועק עד לב השמים".

מרן הגר"ר נתן צבי פינקל זצ"ל:

"כיום כל אחד צריך לחתן את עצמו!! ובפרט בזמננו שגובל בפיקוח נפש ממש, ולא להכביד על ההורים. ומובטחני שע"י זה יזכו לסייעתא דשמיא מיוחדת, וכפי שראיתי בעיני בחוש".

מרן הגר"ד פוברסקי שליט"א:

"ההתחייבויות של ההורים המה חורבן הדור לצערנו. לדעתי מוכרחים להפסיק זאת כליל, ואין היא דרכה של תורה להפיל על ההורים עול כספי כה כבד. הדברים הרי לפעמים בגדר של פיקוח נפש ממש. הרי יש הוצאות מרובות דיים בעת שמחת הנישואין, והתחייבות מינימאלית עבור הדירה עצמה מב' הצדדים, שגם לזה נצרך סייעתא דשמיא והשפעה מיוחדת מן השמים. וגם אם קשה לגור בריחוק מקום מההורים, אבל האיך ניתן לעומת זאת להפיל על ההורים היקרים מחירים כה גבוהים ומפולפלים?"

מֵרֵן הַגֵּרֵם" הַיִּרְשׁ שְׁלִיט"א:

"אֵין שׁוּם מִקּוֹר וּסְבֵרָא וּמְסוֹרֵת בְּעוֹלָם שֶׁהוּרֵי הַבְּנוֹת צְרִיכִים לִתֵּת יוֹתֵר מֵהוּרֵי הַבְּנִיִּים".

מֵרֵן הַגֵּר"ד כֶּהֵן שְׁלִיט"א:

"הַמְּצַב נוֹרָא וְאִיּוֹם. אֵי אִפְשֵׁר לַחֲשׁוֹב מֵה יִהְיֶה כִּאֵן הַלֵּאָה".

וּכְשֶׁנִּשְׁאָל: הַלֵּא יֵשׁ מַעֲשֵׂה יָדוּעַ שֶׁהִיָּה גְבִיר שֶׁרָצָה לִתְרוֹם לְכָל הָאֲבָרְכִים בְּכוֹלֵל פּוֹנִיבֵז' מֵעַל גֵּיל שֶׁבְעִים לְכִסּוֹת אֶת חוֹבוֹתֵיהֶם, וְהַתְּבַרֵר שְׁכוֹלֵם כֶּבֶר גָּמְרוּ לְשִׁלְּם הַכֵּל? הַשִּׁיב:

"זֶה הִיָּה פֵּעַם, כְּשֶׁהַדִּירוֹת הָיוּ זוֹלוֹת. הַיּוֹם זֶה לֹא כִכָּה".

עַד כִּאֵן הַצִּיטוֹטִים.

וּבִקְצָרָה: גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל אֹמְרִים שֶׁלֹּא יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת שֶׁרְצוֹן ה' הוּא שֶׁאֲדָם יִהְרֹס אֶת חַיָּיו כְּדִי לְהַבְטִיחַ לִילְדֵי קוֹרֵת גַּג, אִפִּילוֹ כִּאֲשֶׁר הַמְטֵרָה הִיא שֶׁהֵבֵן יוֹכֵל לְשִׁבֵּת לְלַמּוֹד בְּכוֹלֵל.

זֶה כְּמוֹ לְהַחְזִיק כּוֹלֵל עַל חוֹבוֹת, וּלְקַחַת הַלוֹאוֹת בְּסֹדֵר גּוֹדֵל עֵנֵק שְׂאֵי אִפְשֵׁר לְעַמּוֹד בְּהֵן, בְּלֵי לְנִסְוֵעַ לְחוֹ"ל וּבְלֵי לְגַיִּים נְדִיבִים. רַק לְגַלְגַּל וּלְגַלְגַּל וּלְקוֹוֹת שֶׁה' יַעֲזֹר.

הָאֵם יֵשׁ גְּדוֹל בִּישְׂרָאֵל אֶחָד שֶׁמוֹכֵן לֹאֲשֶׁר לְהַחְזִיק כּוֹלֵל כִּזֶּה?

גַּם הַחֲזַקַת תּוֹרָה צְרִיכָה לְהִיעֲשׂוֹת בְּתַבּוּנָה, עִם תְּכִנִּית כְּלִשָּׁהִיא.

הָאֵם יֵשׁ כִּאֵן מַחְלוֹקַת גְּדוּ"י?

בְּעֵבֶר הִיָּתָה רוּחַ כְּלִיתֵי שֶׁל עֵידוֹד הַתּוֹפְעָה, הֵן מִצַּד רֵאשֵׁי הַיִּשִּׁיבוֹת (וַיֵּשׁ אֹמְרִים גַּם מִצַּד הַחֲזוֹן אִישׁ, כְּפִי שֶׁהוֹזְכַר), וְהֵן מִצַּד הַצִּיבוֹר. אֲבָל חֲלוֹ שִׁינּוּיִים רַבִּים בְּתַחֲוֹם:

א. הַמְשַׁפְּחוֹת גְּדֵלוֹ מְאֹד. בְּעֵבֶר הָיוּ יְלִדִים בּוֹדְדִים לְכָל זֹג, וְהִיָּה נִתֵּן יוֹתֵר לְעַמּוֹד בְּהַתְּחִיבוֹת לְלֹא חֵנֵק כְּלִכְלִי. כִּיּוֹם בְּמִשְׁפָּחָה רְגִילָה יֵשׁ אַרְבַּע / חֲמֵשׁ בְּנוֹת, וְזֶה הוֹפֵךְ אֶת כָּל הַסִּיפּוֹר לְלֹא הַגִּיוֹנִי.

ב. הַיּוֹקֵר הָאֲמִיר בְּטִירוֹף. קִנְיֵית דִּירָה הַיּוֹם הִינָה סִיפּוֹר יָקָר בְּלֵי שׁוּם הַשׁוּוָּאָה לְעֵבֶר. דִּירָה בְּבִנֵי בְּרַק בְּשִׁיכוֹן וִזְנִיץ עֲלֵתָה לְפָנֵי שְׁלִשִׁים שָׁנָה בְּעֵרֵךְ 60,000 דוֹלָר. וְהַיּוֹם?

ג. הַהוֹרִים עֲצָמָם חֲסָרֵי יְכוּלֵת כְּלִכְלִית. בְּעֵבֶר הַהוֹרִים עֲבָדוּ וְהַחֲתֵן יֵשֵׁב וְלִמַּד. הִיָּה לָהֶם יוֹתֵר כֶּסֶף. כִּיּוֹם, הוּרֵי הַבְּנוֹת עֲצָמָם תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים וְשִׁקְוָעִים בְּלִימּוֹד לֹא פְחוֹת

מחתניהם... הפרוטות הדלות שהם משתכרים יחד עם נשותיהם, מספיקות בקושי לקיום השוטף, ותו לא.

והמציאות מוכיחה שכיום פחות ופחות אנשים דוגלים בשיטה הזאת. אברכים תלמידי חכמים מופלגים נותנים מאות אלפי שקלים לבנותיהם וחתניהם בחירוק שיניים, רק משום שאין להם ברירה אחרת. ממש לא בשמחה ובחפץ לב כבעבר.

**במשפט אחד: עליך להיות מודע לכך שחמיך העתידי
יתקשה מאוד מאוד לשלם לך את הסכומים שהוא התחייב
עליהם. הוא יסבול מכך קשות.**

פרק ג

האם יש להורים יכולת בחירה

"הוא לא היה חייב לקחת אותי"

ישנם בחורים הטוענים:

השווער שלי יכול לקחת בחור פחות מוצלח ממני. אם הוא בחר לפנות דווקא לישיבה שלי ולחפש את המותג הנוצץ – בעיה שלו. כך כתב לי בחור:

אני חייב לומר שאני מאוד מבין את החברים שלי שהתעקשו על סכום מסוים.

ומדוע? כי כמו כל דבר בעולם המחיר נמדד לפי ביקוש והיצע. כך ממחירי הדירות ועד מלפפונים בשוק, וממילא כשבחור מגיע לשידוכים אין שום סיבה שלא יגש להצעות הגדולות יותר. מה תאמר? אבל השווער קורס כלכלית? אולי גם פיזית? ניתן לומר שבהרבה מקרים זה נגרם מכך שהוא חיפש חתן נוצץ במיוחד, בשביל ה"מותג" והכבוד...

בעיני היה נכון לשאול את השווער הזה מה הוא היה מעדיף: בחור נוצץ מישיבה חשובה אבל לא מאוד מתמיד וירא שמים... או בחור ירא שמים ומענטש אבל הוא לא יודע לומר 'קצות' בתנועות ידיים מתאימות... אחרי שהתשובה ברורה אין לו אלא להלין על עצמו..

עד כאן דבריו של אותו בחור, המשקפים מחשבות של בחורים רבים.

ובכן, מכתב זה נכתב בלא ידיעת הנתונים בשטח. חד משמעית.

אילו היה מבחר, והיתה אפשרות להשיא את הבת לבחור טוב וירא שמים ובריא בגופו ונפשו מבלי להתחייב על דירה – אזי מי שבחר בבחור מהשורה הראשונה זו בעיה שלו. אבל מה לעשות שהמציאות רחוקה מלהיות כפי שהוא מתאר אותה. גם בלי לחפש את הבחור המרשים, שגם נראה טוב בבית הכנסת וגם יודע לומר חבורה טובה כשצריך – אין אפשרות לחתן את הבת עם בחור טוב, ירא שמים ובריא בנפשו, בלי להתחייב סכומים בלתי אפשריים.

בכדי להשיג חתן בריא בנפשו וירא שמים, מוכרחים להתחייב על כמה מאות אלפי ₪, שלרוב האנשים אין אותם משום צד.

האם השווער עושה זאת בשביל כבוד?

בשביל להשיג כבוד – השווער לא צריך את החתן הצעיר שלו, שפעמים רבות לא מגיע לקרסוליו בלימוד. בסכומים שהוא מתחייב לחתניו הוא יכול היה להקים ישיבה ולהיות ראש ישיבה בעצמו. הסיבה שהוא נותן כסף לדירה היא רק בשביל להשיא את בתו לאדם כשר ובן תורה. זה כל מה שהוא רוצה.

גם אם הוא ניגש מלכתחילה להצעות טובות יותר מהממוצע, לבחורים מתמידים ולמדנים, לרוב זה משום שיש לו בת איכותית, והוא רוצה שהיא תינשא לבן תורה המתאים לה. לכן הוא מתחייב. הוא לא רוצה שבתו המוכשרת תינשא לבחור שלא מתאים לרמתה. זה ממש לא בשביל כבוד, אלא בשביל צורך חיוני.

אין בחירה במצב הזה, חד משמעית. אף אחד לא רוצה להתחייב, רק אנשים עשירים, שהם בודדים במחוזותינו. רוב אלה שמתחייבים על דירה למחצה ולשליש, עושים זאת רק משום שזו הברירה הפחות גרועה.

גם אתה תיתן!

נחدد את התמונה: הורי הבנות נותנים דירות רק משום שהם רוצים לראות את בתם נשואה לאברך ירא שמים. זה הכל. כל אדם בריא בנפשו שיש לו בת – כולל אתה עצמך בעוד כעשרים שנה בעז"ה - "לוקה" בתסמין הזה.

השיטה שההורים נותנים – עומדת להפיל גם אותך לבור ללא תחתית, בעוד עשרים שנה. גם אם תחליט שאתה לא מחפש את החתן הפצצה של עולם הישיבות – זה לא יעזור לך כלום. תתכונן!

אז למעשה בחור ישיבה בדרך כלל אינו דורש, ממש לא. בסך הכל מציעים לו והוא לוקח. מה רוצים ממנו, שלא יקח? ובכן, באמת אי אפשר לבוא אליו בטענות. אבל אפשר בהחלט לחדד לו את המודעות: הציעו לך כי לא היתה ברירה, אבל תדע שבאמת השווער שלך לא בחר את זה. זו המוסכמה והוא חייב לעמוד בה כי הוא רוצה שבתו תתחתן.

ולמעשה כרגע הוא נחנק עול תחת מימוש ההצעה שלו.

האם מגיע לי כסף על השטייגען?

ישנם בחורים שטוענים שמגיע להם דירה מצד ההיגיון. בסך הכל הם עשו שטייגען כמה שנים בישיבה, ולא היה להם קל. השווער מקבל מוצר טוב – שישלם! זה הוגן בהחלט!

אבל באמת יש מקום לשאול להיפך: לא רק השווער מקבל חתן טוב, גם החתן מקבל אשה טובה! גם הוא צריך לשלם, למה לא? למה בכדי לזכות בחתן טוב שיודע ללמוד

יש היגיון לשלם כסף, ואילו בכדי שאדם יזכה לשאת אשה טובה, בת תלמיד חכם – אין היגיון לשלם כסף?

כך הוא לשון הגמ' פסחים מט: "תנו רבנן: לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישא בת תלמיד חכם, וישיא בתו לתלמיד חכם". **אותה גמרא שאומרת למכור הכל בשביל חתן ת"ח, אומרת ג"כ למכור הכל בשביל בת ת"ח!**

והדברים פשוטים: אשה טובה זה דבר המבסס את כל החיים, הרוחניים והגשמיים. אשה טובה מסייעת לבעלה לבנות את האישיות, מולידה עבורו ילדים, מגדלת אותם לתורה, מטפחת לו את הבית, מבשלת לו אוכל, ובזמננו - בדרך כלל גם מפרנסת אותו. אשה טובה זה מוצר נפלא!

ולמי יש לשלם על המוצר הזה? למי שגידל אותו. השווער גידל עבור חתנו במשך עשרים שנה במסירות עצומה ילדה קטנה שהפכה לנערה ולאשה צעירה, והאשה הזו עומדת לימין החתן כל החיים מעתה ועד עולם. האם לא מגיע לשווער כסף על זה?

הבה נבדוק: מה השווער מקבל מהחתן? בעל טוב עבור הבת שלו. הוא אוהב את בתו, והוא מקבל בשבילה בעל שיקים איתה בית של תורה. זה בהחלט דבר נשגב מאוד.

אבל בחשבון פשוט – החתן מקבל מהשווער הרבה יותר ממה שהשווער מקבל ממנו. הוא מקבל אשה טובה, לא לבן שלו אלא לעצמו! הוא מקבל את כל הסייעתא לגדול בתורה וביראת שמים, בשמחת חיים ובכל המעלות. "כל השרוי בלא אשה שרוי בלא ברכה בלא טובה בלא שמחה, בלא חומה ובלא תורה" (יבמות סב; ע"ש).

אילו החתן היה הופך להיות עבד נרצע לשווער, והשווער בעצם היה קונה אותו – בהחלט יש לדון שמחיר עלות של בחור טוב נע סביבות מאות אלפי שקלים. אבל מאחר שהחתן לא נהיה נכס של השווער בשום צד וצורה, והוא בסך הכל מקים בית משותף עם בתו, שמעתה והלאה תהיה אשתו ותהיה עזר כנגדו – כל הטיעון בנוסח "אני שוה 800,000 ₪" הינו מוטעה מיסודו.

במשפט אחד: לא מכרת את עצמך לאף אחד, ולכן לא מגיע לך כסף. חמיך ישלם לך את הכסף לא בגלל שהוא בחר לעשות זאת, אלא בגלל שלא היתה לו ברירה. נתת לו חתן טוב, אבל גם קיבלת ממנו לעצמך אשה טובה.

פרק ד

היכולות של ההורים

יתכן שהדברים האמורים עד כאן, בדבר הקושי הנורא של ההורים לתת דירות, נשמעים קצת תלושים מהמציאות לחלק מהבחורים הקוראים.

יש לחדד שתי נקודות הגורמות לכך, ולהראות את שורש הטעות:

טעם של דאגה כלכלית

בחורי ישיבות רבים אינם מכירים את הטעם של עול כלכלי, של דאגה כלכלית. על גבו של בחור ישיבה רגיל מעולם לא היה מונח עול פרנסה. הוא לא יודע מה פשר הדבר לעמוד ב-18 לחודש מול חשבון הוצאות שעומד להפיל אותו לבור, ואין לו שום כיוון מאיפה להשיג את הכסף הדרוש.

מי שלא חווה דברים בעצמו – לא יכול להבין אותם!

כל בחור ישיבה צריך להבין שכסף הוא דבר הכרחי בחיים, ויש לו תכונה מעצבנת מאוד: קשה להשיג אותו. כל שקל דורש עבודה, ועבודה קשה. האדם לעמל יולד.

עול ההשתדלות

יטענו הטוענים: רגע, אבל פרנסה משמים, ומי שמקבל עול תורה הקב"ה פוטר אותו מעול הפרנסה!

ובכן, אמנם המקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול דרך ארץ, אבל בדרך כלל צריך גם השתדלות עבור כסף, אנחנו לא בדרגת רשב"י שפטורים מהשתדלות. הרי זו הסיבה שנשותינו עובדות, או לפחות מחפשות עבודה. הרי כל בחור שניגש לשידוכים רוצה שלבחורה תהיה תעודה מקצועית מכובדת, ועדיף גם עבודה ביד. לא כן? כלומר, שהוא מבין באופן פשוט שהוא חייב גם להשתדל.

פרנסה משמים וכל העבודה זה בסך הכל השתדלות. אבל בלי השתדלות אין כסף. זו הגזרה: "בזיעת אפך תאכל לחם".

חשוב מאוד שכל בחור יבין זאת, ולא רק בשביל שלא ידרוש מחמיו כסף שאין לו, אלא בראש ובראשונה בשביל שלום הבית שלו.

יועץ נישואין מומחה סיפר, שבעיות רבות בשלום בית נוצרות מכך שהאשה עובדת ומתאמצת בשביל הכסף, והבעל הצעיר לא מעריך זאת, כי הוא מעולם לא נכנס לעולם הפרנסה בעצמו. הוא לא למד מקצוע ועשה מבחנים שנים ארוכות, לא

התכונן לראיון עבודה ומעולם לא הלך אליו, ובוודאי שלא קיבל תשובה שלילית, ועיקר העיקרים – הוא לא התאמץ להתייצב כל יום בשמונה אפס אפס. ממילא הוא מרגיש שהכסף מגיע איכשהו לבד. הוא לא מרגיש מה אשתו עוברת בשביל הכסף.

הצורך להכיר את העולם, הצורך להבין כמה הכסף קשה להשגה – חשוב מאוד, לא רק בשביל הנושא שבו אנו עוסקים, אלא גם בשביל שלום הבית.

ולעניננו –

ב"ה אתה גדל בחממה של עולם הישיבות, וכתוצאה מכך אתה מכיר את העולם מצידו הפחות מחייב, אתה חי יותר את ההתמודדויות הפנימיות, הרוחניות. ואין לך היכרות עם ההתמודדויות הארציות הפשוטות.

ומשכך, אולי אתה לא מבין מה פירוש הדבר שחמיך התחייב עבורך סכום של מאות אלפי שקלים. אתה מסתכל על זה מבחוץ וחושב "אם הוא התחייב הוא כנראה יכול להסתדר".

וזה לא כך!

"אבא ואמא – כל יכולים"

נקודה נוספת הגורמת לתחושה ש"בסוף השווער יסתדר" הינה – מבט של ילדים על הורים.

במדור "רשות הרבים" ב'יתד נאמן' ניתן למצוא לפעמים מכתבים הקוראים לזוגות צעירים להפנות את מעשר הכספים שלהם להוריהם הקורסים. נשים לב לגודל האבסורד: ההורים שחוחים מהעול הכבד של ההתחייבות עבור הדירה של הזוג, והזוג לא חושב בעצמו על הרעיון שהוא צריך לתת להם את המעשר כספים שהוא מפריש בלאו הכי, בשביל לעזור להם לקנות דירה, הדירה שבה הם עצמם גרים!

מהיכן צומחת מציאות כזו?

זה לא רוע, חלילה. זו תבנית חשיבתית הבנויה כך: א. לאבא ואמא תמיד בסוף יש כסף. ב. לאבא ואמא יש אחריות על כל החיים שלנו. ג. ממילא מגיעה המסקנה: אבא ואמא הם אלה שקונים דירה עבור הילדים. ומשכך – באופן טבעי הם גם משלמים בעצמם את הדירה, וזו בעיה שלהם. מה, רגע, יכול להיות שקשה להם? אהה, אז צריך לעזור להם, אופס, איך לא חשבנו על זה...

אתה כבר בחור בוגר, וכדאי שתדע: לא, לא תמיד אבא ואמא מסתדרים. גם אם הם מסתירים ממך דברים – זה לא אומר שהדברים הללו לא קיימים. המצוקה קיימת, והיא קשה וחונקת, גם אם לא משתפים אותך בה.

ואם עיניים פקוחות לך, ולב מרגיש פועם בך – פקח עיניים ושים לב מה קורה מסביבך. מאוד מהר תגלה את הלחץ והדחק הנורא.

ואם אתה אברך שקיבל התחייבות – שאל את עצמך שאלות פשוטות:

האם השווער שלי קורס תחת התחייבותו?

האם הוא מאבד את שמחת החיים שלו, או את היכולת לנהל את חייו בצורה תקינה?

האם זה פוגע לו חלילה בשלום בית, בחינוך הילדים, ביכולת ללמוד?

האם זה חלילה פוגע בבריאותו?

במידה והתשובה על אחת מתוך השאלות הללו חיובית – האם אתה חושב שיש לך היתר להמשיך להוציא מהחשבון שלו כל חודש סכום עצום?

תענה לעצמך ולבוראך. לא לאף אחד אחר.

במשפט אחד: המבט של "לאבא ואמא יש יכולת להסתדר בכל מצב" – אינו נכון כלל וכלל, הוא מנותק מהמציאות.

פרק ה

המחירים שאתה תשלם

דיברנו עד כאן מצד הטוב והישר, מצד חתירה לנקודה הפנימית ובירור מה רצון ה'.

אבל הבה נעזוב לרגע את נקודת המבט הזו, ונדבר מנקודת מבט של כדאיות.

בא בחור וטוען: הבנתי שזו נורמה לא ראויה. אבל עזוב, לא אני המצאתי את הגלגל. כולם נותנים, וכולם לוקחים. תכל"ס אני צריך דירה, ואין לי 800,000 ₪ מיותרים. אחרי החתונה אני אצטרך לשלם את הדירה, וכל שקל שלא אקבל מהשווער ישוב עלי ויטרוף לי את השלווה. מהצד השני עומד אדם ומוכן לתת. שיתן! מה אני יכול לעשות? אין לי את היכולת לסבול כל החיים רק בשביל איזשהו אידיאל!

הבה נברר האם באמת העיסקה הזאת של קבלת דירה מהשווער היא עיסקה משתלמת **עבורך**.

כאן יש ללבן את הנושא מכמה פנים:

א. מצד שלום בית.

ב. מצד תחושת מחויבות לשווער.

ג. מצד כדאיות כלכלית.

ראשית נבדוק את הנושא של שלום בית.

סכנה לשלום הבית

קבלת סכום עצום מהשווער היא מתכון בטוח לבעיות.

מדוע?

משום שאשתך הצעירה היא לא רק האשה שלך, היא גם בת אוהבת ומסורה להורים שלה. אם ההורים שלה בלחץ כלכלי – זה מעיק עליה. אם היא מרגישה שאין להם כסף, והם טובעים בחובות וחיים בלחץ קשה, רק בגלל שהיא קיבלה מהם יחד איתך כמה מאות אלפי ₪ - זה יושב לה על המצפון. היא מרגישה שיש כאן עוול, ושהיא בעצם זו שגורמת צער להוריה. מה שנכון, בסופו של דבר.

ואיך הצער נגרם? בגלל שזה היה התנאי לנישואין איתך.

בחשבון פשוט, זה לא תורם לשלום בית, בלשון המעטה. גם אם זה לא נושא למריבות, כי בני הזוג חיים יפה מאוד ביחד, עדיין זה בהחלט יושב במעמקי הלב,

מדגדג ומנקר. ואם יש כעסים ועוגמות נפש למיניהם מפעם לפעם, כמו אצל כל בני זוג, הכאב הזה עלול להטות את התמונה, ולגרום לכעס וצער עמוק בין הבעל לאשה. אם אשתך אינה הצעירה ביותר בבית, אזי אביה ממשיך להשיא את ילדיו, ולאט לאט הוא הולך וקורס, והמשכנתא שלך ממשיכה לצאת מחשבון הבנק שלו. איך אשתך תרגיש?

מחויבות לשווער – מזיקה מאוד

נעבור לדון בנושא מבחינה נוספת: תחושת המחויבות לשווער.

בדרך כלל חתן ושווער לא מתנהלים באותו ראש. יש פער גילאים שעושה את שלו, בדרך כלל יש גם פערי מנטליות הנובעים משינוי הדורות, וסתם כך יש פערים באופי של אנשים, בתחביבים שלהם, בצורת עבודת השם שלהם ובכל אורח חייהם.

הפערים הללו מהווים אתגר לכל חתן צעיר. יש לחץ סמוי מהשווער, ולפעמים גם תחושת ביקורת סמויה. כל חתן רוצה שהשווער שלו יהיה מרוצה ממנו, אך לא תמיד תקווה זו מתגשמת. בדרך כלל יש פערים ויש אכזבות הדדיות.

הדבר מהוה אתגר גם כלפי השווער וגם כלפי הרעיה. הרי היא לא רק אשה שלך אלא גם בת שלו, ואם יש ביניכם איזשהו מתח או אכזבה הדדית – זה מלחיץ אותה.

הדבר הכי בריא לבניית הבית הוא – ההבנה שלא נורא אם השווער לא מרוצה. אין מה לעשות. התחתנו, ויש לנו את החיים שלנו. כלומר, בוודאי אני מכבד אותו ורוצה שיהיה לו כמה שיותר טוב, אבל בסופו של דבר החיים שלנו הם שלנו בלבד, וכל אדם צריך לחיות את חייו כפי הבנתו.

במה דברים אמורים? כאשר אין ברקע חצי מיליון ₪. אם באמת כשהתחתנו קיבלנו סיוע התחלתי מההורים, ומשם והלאה התחלנו לבסס את חיינו בצורה עצמאית – הרבה יותר קל להרגיש בנוח מול השווער. נכון, הוא אבא של אשתי, והוא עזר לנו הרבה, אבל סוף כל סוף עכשיו אנחנו חיים את החיים של עצמנו, ועומדים על רגליים עצמאיות. אתה, החתן, מרגיש רגוע כלפי עצמך שאתה שונה ממנו, וכשאתה רגוע – זה משליך על כל המערכת. אשתך רגועה, וגם השווער יקבל אתכם כמות שאתם, בסופו של דבר.

אבל אם השווער מגלגל ערב ערב ומשלם חודש חודש את החובות האסטרונומיים שהוא לקח על עצמו כדי לשלם את הדירה שלך – זה משבש את כל המערכת.

התחושה הפנימית כבר לא נותנת לך להרגיש כל כך חלק ורגוע עם העובדה שהוא לא מרוצה ממך. כי לפי ההיגיון יש לו זכות טענה רצינית ומשמעותית: בשביל מה שילמתי לך כל כך הרבה? כדי שתיקח את הכסף ותעשה מה שאתה רוצה?

פעמים רבות מאוד מספרים אנשים, שהם יושבים בכולל במסגרת שלא מתאימה להם, ומתגוררים במקומות שאינם בנויים לאופי שלהם, רק מסיבה אחת: השווער שילם להם סכום משמעותי, ואין להם יכולת לעשות נגד רצונו.

לא חבל למכור את עצמך ואת חירותך בשביל סכום כסף, גדול ככל שיהיה?
האם החירות הפנימית והאפשרות לנהל את החיים לפי הבנתך יחד עם אשתך – לא שוים את הסכום הזה?

חודש אחרי החתונה...

אתה כיום בחור ישיבה, אבל תנסה קצת להיכנס לסיטואציה של זוג צעיר. נניח שאשתך מרוויחה סכום יפה מאוד כל חודש, ואתם רוצים לצאת לנופש. שיהיה לך ברור, שאם קיבלת מהשווער סכום גדול ש"יושב עליו" – הוא צריך להיות מלאך כדי לא לחשוב: מה קורה כאן? רמת החיים שלהם גבוהה יותר ממני, למה שאני אממן להם את הדירה והם יסעו לנופש? איפה הצדק?

כך יהיה גם כשתקנה רכב (אם תקנה), וגם כשתעשה ברית קצת מעבר למינימום, וגם כשתרהט את הסלון. בדרך כלל זוגות צעירים חיים ברמת חיים גבוהה יותר מההורים שלהם, ואם ההורים החנוקים מממנים את הדירה בעוד הזוג חי בנעימים – זה מפוצץ.

אולי יהיו יחידים שיקראו את השורות האחרונות ויאמרו לעצמם: אין בעיה, אני לא אפול במלכודת הזאת. אני אנהל את חיי בראש שלי, איך שאני מבין.

ובכן – אם אתה בעל מידות טובות, וכנראה אתה כזה, כמו רוב בחורי הישיבות – דע לך מראש שבסופו של דבר לא תהיה מסוגל להשתיק את קול המצפון השפוי שבך.

הסתבכות עם הרעיה

כל מה שכתבנו עד עכשיו, עדיין לא נוגע בליבת הבעיה. בעיה קשה, שהיא נחלת חלקם של זוגות רבים: לחץ מצד האשה.

נסה רגע להיכנס לתחושה של רעייתך, כשהיא רואה את אביה מתאמץ בצורה על אנושית להשיא אותה ולמצוא לה בעל מוצלח. מה היא מרגישה לנוכח מאמציו?

אגלה לך: היא מרגישה רגשות אשמה, שבגללה אבא שלה נחנק. זו המציאות. בדרך כלל בנות מאוד מודעות למצב הכלכלי בבית, כי הן לא נמצאות בפנימיה, וקשה להסתיר מהן דברים. היא רואה את הדאגה של אביה, את הקמטים החדשים ואת השערות הלבנות. בפרט אם היא לא בת ראשונה. והיא יודעת היטב מה הסיבה לדאגה: **היא.** היא יודעת היטב מה אביה עובר ברגעים אלה ממש – בגללה.

רגשות האשמה מעיקים על מצפונה. איך היא מתמודדת איתם?

היא מסבירה לעצמה שאבא שלה עושה זאת מרצונו, כי הוא רוצה חתן תלמיד חכם שלומד ברצינות. כך היא מרגיעה את עצמה חלקית, שיש כאן איזו הצדקה. בסך הכל הוא רצה את זה. **הדברים נכתבים מידיעה ברורה.**

עכשיו שים לב לאיזה בוץ נכנסת: **השטייגטן שלך משמש עבורה הצדקה ליסורי המצפון שלה מול אבא שלה.** אם אתה לומד טוב – יש לה הרגעה מסוימת, אבל אם אתה לא ממש הולך לפי הכללים של השווער – אשתך מתייסרת ביסורי מצפון קשים, עם תוספת קלה של האשמה כלפיך.

ומה קורה אם כעבור תקופה קצרה (או ארוכה) מהחתונה – יש לך פחות חשק ללמוד, כפי שקורה לאברכים רבים בשלב זה או אחר?

המצפון שלה תוקף אותה ללא רחם: **"אבא קורע את עצמו, כמעט מקבל התקף לב, בלי שום הצדקה. הוא עשה את זה כדי שיוסי ילמד, ויוסי לא לומד. גם כשהוא לומד, הוא לומד הרבה פחות מאבא..."**

ההרגשה שלה קשה מנשוא, וזה יצא על הראש שלך, באחריות מלאה!

אלו לא תיאוריות, אלא עובדות. אתה הוא זה שבשבילו שילמו את החצי מיליון, ואתה הוא זה שבגללו אבא שלה נחנק, ואתה הוא זה שלומד פחות טוב.

מכתב שהתקבל לאחרונה:

קראתי את החוברת, ומי יתן לי אבר כיונה ואעופה להפיץ אותה לכל בחור ישיבה בארץ ישראל. ליבי שותת דם ממש בימים אלו, כאשר אחותי הצעירה אשר מתגוררת בבני ברק עומדת לפרק את ביתה לאחר כמה שנים "טובות" עם ילדים בבית, [שידוך שאני דחפתי אליו], כבת אשר אוהבת את אביה הדגול וראתה בצערו העמוק לאחר האכזבה העצומה שבעלה החתן המופלא שהיה מוכר לפני החתונה כבחור משכמו ומעלה יצא לעבוד, בעוד אביה הראש כולל מגלגל את התחייבות של למעלה מ-450,000 ₪, ולמרות שאני לא מאשים אותו, כי אני לא הולך לשפוט אנשים, למעשה זה מה שיצר את הסדק הראשוני [אני כותב מידיעה], שלאחריו הסדק

התרחב עוד ועוד, עד כי... אל תחשוב שזה סיפור מוזר, אני מכיר הרבה כאלה. חבל על דאבדין ומשתכחין טובא.

אולי הדוגמה קיצונית קצת? אז זהו, שלא. גם אם לא מגיעים לגירושין ח"ו, מגיעים בהחלט לכאבי לב עמוקים ביותר, שמזיקים קשות לשלום הבית. אלו עובדות בדוקות, למרבה הצער.

אתה לא אשם בכלום, אבל אתה נפלת למערכת שבנויה מיסודה בצורה מעוותת. לעיוותים יש מחירים כבדים, גם כשאתה לא אשם.

מצפון זועק ללא רחם

אי אפשר שלא לדבר על הפן הנוסף: מה אנחנו עושים להורים שלנו.

אנחנו בעצם מטילים עליהם עול כלכלי כבד, בשנים המבוגרות של החיים, בשלב שבו הם רוצים קצת לנוח ולראות נחת.

האם זה מגיע להם?

האם מגיע לאדם שבסך הכל רוצה לראות נחת – לסבול כל כך קשה למשך שנים ארוכות? האם לכך התכוון הקב"ה באמרו "כבד את אביך ואת אמך"?

תתאר לעצמך שרח"ל השווער שלך קורס למול עיניך. תתאר לעצמך שהוא מאבד את שמחת החיים, שהוא מזדקן מוקדם, שהוא נכנס לדיכאון, שהוא לוקה בסרטן, שהוא נהיה חולה סוכר, שהוא מקבל התקף לב, ששלום הבית שלו מתערער, או שהוא מאבד את היכולת להשקיע בילדים הנוספים.

זה קורה, אל נעצום עיניים. אי אפשר לטאטא את זה מתחת לשטיח. אסור לטאטא את זה. הרב מונק, מנכ"ל בית חם, מעיד על זה בקולו. אנשי מקצוע נוספים אומרים זאת גלויות. מחנכים ותיקים מספרים על כך בכאב שותת.

תוכל לישון בלילה אם חלילה זה יקרה אצלכם?

במשפט אחד: אתה עלול לשלם מחירים על הכסף שקיבלת. זה עלול ליצור מתח בינך לבין חמיך, ליצור מצפון עמוק אצל רעייתך, לפגוע במרקם היחסים ביניכם, וחלילה – במקרים לא מעטים – לפגוע בבריאותו של חמיך.

פרק 1

הפן הכלכלי של המערכת

סיכון לנפילה כלכלית

דובר עד כאן על הפן הנפשי, על כל השלכותיו. מכאן והלאה נדבר על הפן הכלכלי: אנשי המקצוע הנמצאים בשטח טוענים, שבמצב שנוצר כיום מתברר יותר ויותר שדרישה כספית גבוהה היא צעד עם סיכון כלכלי. **רבים מאוד מההורים לא נומדים בהתחייבות!**

בעבר הלא רחוק קניית הדירה היתה נעשית כמעט בצמוד לאירוסין. הזוג הטרי היה הולך למשרד מכירות כלשהוא, וקונה דירה מיידית. כיום, שוק הנדל"ן לזוגות צעירים השתנה מאוד. רבים קונים דירה להשקעה, רבים מתחבטים היכן כדאי להשקיע, וכו'. עקב ריבוי האפשרויות מחד גיסא וחוסר הזמינות של הדירות מאידך גיסא, נוצרה נורמה שבדרך כלל הזוג מתחתן ונוסע על המגרש, ורק אחרי תקופה קצרה או ארוכה הוא ניגש לקנות דירה. או אז הוא פונה להורים, שפעמים רבות כבר עסוקים עם נישואי הילד הבא, ומזכיר בעדינות את ההתחייבות.

אין הורים שלא **רוצים** לעמוד בהתחייבות, אבל יש הורים רבים שלא **יכולים** לעמוד בהתחייבות!

תתאר לעצמך את עצמך במצב דומה:

חיתנת בת, הזוג הצעיר סועד על שולחןך בשבתות, אתה רווה נחת, ואחרי שנה אתה כבר עסוק בילדה הבאה. אתה מכניס גם אותה לחופה, טובע בחובות, ופתאום מקבל טלפון מהבת הגדולה שהם רוצים דירה. אין לך עכשיו שישיים ריבוא ₪, גם אם אתה רוצה מאוד.

מה תעשה עכשיו?

אולי תמכור את הכליה שלך?

בלית ברירה אתה תבקש ארכה. "חכו, רק נגמור לחתן את שושי". והארכה נמשכת, ולא נוצר לך פתאום כסף משומקום. החתן שלך אולי יזכיר לאשתו בבית לדבר איתך שוב, והבת תרים טלפון כשכולה מלאה אי נעימות. אתה תשמע את הלחץ מבעד לקוים, ותרוץ להשיג הלוואות כדי שלא ייהרס שם השלום בית.

וכולנו יודעים כמה קשה להשיג הלוואות... וה"חכו רגע" מתמשך עד אין קץ.

אחוזים נרחבים של נפילות

זה מה שקורה במקרים רבים: ההורים לא מצליחים לעמוד בהתחייבותם. בבירור שערכנו עם אנשי מקצוע התברר שזו תופעה רחבת היקף, באחוזים אדירים!

גם כאשר קונים כבר דירה, והזוג אפילו נכנס כבר לגור בה – עדיין קיים סיכון לקריסה בהמשך. לפעמים קונים דירה במרכז על סמך ההתחייבות, והזוג לוקח על עצמו גם כן משכנתא ענקית והחזרי חובות לגמחי"ם לכל הכיוונים, ואז, כאשר השווער קורס ולא מצליח לשלם את חלקו הכביר – העול נופל על כתפי הזוג, שגם ככה נחנק עם תשלומי משכנתא עצומים כל חודש.

וכאן יש לדעת כלל פשוט, בדוק ומוכח מהמציאות:

ככל שההתחייבות גדולה יותר – כך גדול יותר הסיכון שהיא לא תמומש!

יש תחושה כאילו אם הצליחו להוציא התחייבות מההורים במעמד הווארט – הזוג מסודר כלכלית. זה לא נכון. ההתחייבות הזאת היא לא צ'ק מר' שלמה רכניץ. היא מילה של אברך ותו לא.

להתחייבות הזו אין ערבות בנקאית, והמתחייבים עצמם אינם אנשים עשירים, והם סומכים על הנס. לפי כל פרמטר הגיוני זה נחשב ל"התחייבות כתובה על קרח".

ההורים עושים כל שביכולתם לעמוד במילה שלהם, אבל רבים מהם לא מצליחים, פשוט מאוד. זה לא בידם!

מה תעשה אם השווער יפסיק לשלם

כאשר השווער לא מצליח לשלם, במקרים רבים שלום הבית מתערער משמעותית. החתן הטרי לא מצליח להתאפק והוא מבטא באזני אשתו את טענותיו על הוריה. היא מנסה להגן עליהם, והוא מתרעם עליה, והיא כועסת עליו על כך שהוא דורש הון תועפות מההורים שלה כשהיא יודעת שאין להם. לפעמים גם ההורים שלו מתערבים, ונוצר ענן עכור של מריבה סמיכה.

יש מקרים, גם הם לא מעטים, שהבית הטרי מתפרק בעקבות הסיפור. אבל גם אם לא מגיעים למצבים כאלה, אין ספק שזו אי נעימות קשה המשאירה משקעים רבים.

לא מדובר על סיפורים נדירים, אלא על עשרות אחוזים, ללא גוזמא (יש יועצי משכנתאות הטוענים שמדובר על שישים או שמונים אחוז!!), שמבטיחים ולא מצליחים לעמוד בהתחייבות.

מבדיקה שערכנו בשטח, לא בבנקים אלא בכללים לצעירים, גילינו שאכן זה כך. זו תופעה בעלת ממדים נרחבים, של אברכים צעירים שגילו כמה שנים אחרי החתונה שהשווער לא מתכוון לשלם להם על דירה, כי הוא לא יכול.

בכולל ענק ומפורסם בעיר חרדית מרכזית יש קבוצה גדולה של אברכים שבורי לב, ששנים ספורות לאחר החתונה מצאו את עצמם מול שוקת שבורה, ללא מימוש ההתחייבות. הם דואגים מהעמיד הכלכלי, הם מרגישים מרומים, והם כועסים על נשותיהם, למרות שהן לא אשמות בכלום.

תעצור לרגע ותנסה לדמיין שזה קורה לך, ויודגש: זה יכול מאוד מאוד לקרות לך. הגיע העשרים לחודש, המשכנתא חזרה, והבנק מתקשר אליכם לדרוש את הפירעון. מה אתה עושה עכשיו?

מתקשר לשווער? מבקש מאשתך להתקשר אליו?

נניח שהתקשרתם, השווער מתנצל ומכניס את הכסף (לך הוא לא מספר שהוא רץ לגמ"ח בשביל התשלום הזה, והחתיים ערבים, ועשו לו פרצופים, ונוספו לו עוד שלש שערות לבנות). עובר עוד חודש ושוב המשכנתא חוזרת. ושוב טלפון, והפעם הכסף נכנס רק אחרי שבועיים. ואז מגיע החודש השלישי, ושוב הבנק מתקשר. שלש פעמים זה כבר חזקה, ואתה מבין שהשווער איבד את יכולת הפירעון.

מה אתה עושה עכשיו?

איך יוצרים מצב שההתחייבות לא נמצאת בסיכון?

לאחר שהצגנו את הבעיה של חוסר עמידה בהתחייבות – נבין כמה לא כדאי מלכתחילה לקבל התחייבות גדולה. משתי סיבות:

א. כאשר ההתחייבות היא גבוהה – עלולים לאבד אותה לחלוטין. ואילו כאשר היא נמוכה משמעותית – קיים סיכוי גדול שיעמדו בה. הרבה יותר קל לעמוד בהתחייבות קטנה מאשר בהתחייבות ענקית.

ב. כאשר הולכים מלכתחילה על כיוון של דירות זולות – גם ההשתתפות העצמית של הזוג בדירה של עצמם נמוכה יותר, וכך, גם במקרה שפתאום השווער יפסיק לשלם את המשכנתא – הבור לא יהיה כל כך עמוק, הזוג יצליח לסגור את הפערים בעצמו, והסיכון לנפילה כלכלית יהיה נמוך באופן משמעותי.

עצמאות כלכלית

נסיים את הדברים בנושא הכדאיות הכלכלית בנקודה נוספת:

המציאות מוכיחה שזוג שמקבל פחות בהתחלה – לומד לבסס את עצמו יותר טוב בהמשך. איך מבינים זאת?

פשוט. השיטה הכי טובה ללמוד שחיה היא לקפוץ למים. מי שנכנס למים חייב לשחות, אין לו ברירה. מי שנכנס למים עם גלגל הצלה – לא יודע מה לעשות כאשר הוא נדרש לעזוב את הגלגל.

זוגות צעירים שנאלצו להתמודד עם רכישת דירה – למדו איך מסתדרים, איך משיגים משכנתא, איך קונים דירה נורמלית במחיר טוב, למדו לגדול. במציאות רבים מהם מצליחים די מהר לשפר את הדיור, וחלקם אפילו קונים דירות להשקעה. לעומת זאת זוגות שנעזרו בתחילה בהורים – לא למדו את המלאכה ולא הצליחו להתקדם כלכלית. אולי דירה יש להם, אבל יכולת כלכלית – ממש לא.

במשפט אחד: קבלת התחייבות לכסף גדול מהשווער? נכנסת לסיכון שההתחייבות לא תמומש. סיכון זה אינו רק כלכלי, אלא גם מאיים על שלום הבית, במקרים רבים.

סיכום

כשאתה ניגש לשידוכים, ראשית כל **אל תעצום עיניים ואל תיתן להוביל אותך**. בסופו של דבר אתה הוא זה שמקבל את הדירה מהשווער, ואתה הוא זה שנושא בתוצאות ההחלטה שלך, לטוב ולמוטב, בזה ובבא. החיים שלך הם שלך, ואתה צריך לנהל אותם. אתה כבר אדם בוגר.

אם השווער שלך יקרוס חלילה, או לא יעמוד בהחזרים, או אשתך תיקח קשה את הדעיכה של הוריה – זו תהיה ההתמודדות שלך, לא של הוריה ולא של אף אחד אחר. ואם חלילה השווער שלך יביט עליך בעין עקומה עם דרישות וציפיות בעקבות הכסף שקיבלת – גם זו תהיה ההתמודדות שלך בלבד. **רק אתה תשלם את המחירים, לא אף אחד אחר**.

מי שדוחף אותך עכשיו לקחת כסף מהשווער – אם זה חבר שלך, או גיסך, או מי שלא יהיה – לא יעמוד לימינך בעת ההתמודדות עצמה. עליך לזכור זאת.

אם בעקבות קריאת החוברת הגעת למסקנה שאתה לא רוצה להכביד את עולך על השווער, ולא רוצה את עולו הכבד של השווער על ראשך – בידך לשנות זאת.

אתה עומד להקים בית בישראל. אתה אדם בוגר, והחיים שלך הופכים להיות עצמאיים. אתה צריך לקבל החלטה כיצד לנהל אותם. **ההחלטה צריכה להיות שלך**.

מסתבר שאתה נמצא בתחרות סמויה מול חבריך הבחורים, מי יזכה לשידוך הכי נוצץ, הכי יוקרתי והכי עשיר. לקבל דירה זה לקבל אישור שאתה שווה, שאתה שייך לליגה א'.

אבל תחשוב קדימה, תחשוב על חיך האמיתיים שיתחילו עוד מעט, על כך שאתה עומד לבנות את חיך עם אשה לצידך, ובבית פנימה - אין שום תועלת לרושם הנוצץ שיש לך בחוץ. בבית צריך לבנות משהו אמיתי.

חיי נישואין הם לא יציאה לטיול. הם עבודת חיים. חיים של השקעה, של בניית האישיות וזיכוכ המידות, של התחשבות בלתי פוסקת ושל יציאה מבועת ה"אני". מי שמשקיע – מגיע אל האושר הצרוף.

אין דבר שיותר משמעותי לחיים מאשר אשה טובה. ואשה טובה לא מקבלים, אלא מייצרים. אשה נהיית טובה כאשר הבעל הוא טוב.

אתה יוצא לעבודת החיים. ועליך לבחור את המסלול שבו תצעד.

אם אתה רוצה לא להיות מחויב כל חייך לשווער, אם אתה לא רוצה שאשתך תאשים אותך בסתר ליבה בדעיכתם של הוריה, אם אתה רוצה לבנות את עצמך בצורה כלכלית עצמאית, אם אתה מעוניין לבנות את מידותיך הטובות ולהתקדם ברוחניות, ואם אתה רוצה סייעתא דשמיא על כל צעד ושעל – יש לך רק דרך אחת: להתחיל את החיים בצורה ישרה.

אם תשען על הקב"ה מתוך ענוה, ותיגש לבניית ביתך מתוך אמונה – אתה תראה שהחיים שלך יהיו ברמה אחרת לגמרי. הוא ילווה אותך בדרכך ויעזור לך הרבה יותר ממה שאתה חולם.

החוברת הזו נכתבה מתוך הכרת השטח, היא לא אוסף תיאוריות אלא עובדות. אנשים מתמוטטים בגלל הדירות שהם נותנים. לשום אדם בעולם, כמעט, אין כסף לתת דירות למספר בנות. שאף אחד לא יספר סיפורים.

תחשוב כמה יקל עליך למצוא אשה טובה כאשר תוריד את הרף של הדרישות הכספיות. הדרישה הכספית הגבוהה היא אבן נגף בפני בחורות נפלאות, שכל אחת מהן יכולה לעשות את בעלה למאושר באדם, אבל מה היא יכולה לעשות שאבא שלה אינו מיליונר?

תחשוב לכמה סייעתא דשמיא תזכה כאשר תוותר על הדרישה הכספית הגבוהה. ותחשוב איזה יחס נפלא תקבל מאשתך, מחמיך וחמותך, שיודעים שאתה בחור טוב, ויכולת לקחת מהם כסף, ובחרת שלא לעשות זאת כדי לא לגרום לדעיכתם.

ומה נגיד לחברים?

מה עושים עם "מה יאמרו"? השאלה הזו היא שאלה קשה מאוד. אין לזלזל בה. ובכן, תוכל להסתיר זאת. אף אחד לא אמור לדעת כמה קיבלת. אם אתה לא מעז להגיד את האמת – מותר לשקר כדי לא להרוג יהודי. נוכל רק ללחוש על אזנך, שבו ביום שתצא מאולם השמחות עם אשתך הטרייה אל ביתכם החדש – האיכפתיות שלך מ"מה יאמרו החברים" תרד בשבע מספרים.

ואולי אפשר להציע, שאם אתה קצת יותר אמיץ ובנוי היטב – תוכל לשווק את זה בצורה המוצלחת ביותר. אם תציג את עצמך כבחור הגון, שאיכפת לו על השווער שלו, ורואה משהו מעבר למטר הקרוב אליו – אין ספק שתתקבל בהערכה כנה בקרב חבריך, ואף תגרום לאחרים ללכת בעקבותיך.

והקב"ה ישלם לך ביד רחבה – בשלום בית, בהצלחה כללית, בסייעתא דשמיא אמיתית. כי הוא משלם בדברים האמיתיים והמשמעותיים של החיים.

פרק ז

פניה אל הורי הבחורים

הקונטרס כולו נכתב בשפה של שיח עם בחורי הישיבות עצמם. למעשה מטרת החוברת היא לפנות גם אל ההורים, הורי הבחורים. פרק זה מיועד אל ההורים באופן ישיר, בכדי ללבן את הסוגיא ממבט בוגר שכבר למד את החיים.

"הורים של בחורים" – אין דבר כזה!

ראשית כל יש להקדים שכל החלוקה המוזרה הזו בין "ההורים של הבחורים" לבין "ההורים של הבחורות", כביכול יש כאן שתי אוכלוסיות שונות – היא מזויפת מתוכה. הרי גם אם כרגע יש לנו בחור שפיץ בפוניבז' ואנחנו מרגישים את עצמנו על הגובה, מחר נידרש להיכנס לשידוכים של הבת ואנחנו נצטרך לעמוד כעניים בפתח... אין באמת מצב של "הורים של בחור", כי כל אחד מאיתנו הוא גם הורה לבחור וגם הורה לבחורה. כל אחד מאיתנו יושב לפעמים על הצד הדורש, ולפעמים על הצד הנתבע.

השיח צריך להתנהל בינינו לבין עצמנו, כאשר כולנו באותה סירה – תובעים ונתבעים. השאלה היא כיצד אנחנו אמורים לנהוג כאשר אנחנו נמצאים, זמנית, בעמדה של התובע.

נותנים לי כסף – לא אקח?

הבה ננתח את המצב. אומר כל הורה לבחור מצוין (או בינוני פלוס): יש לנו בן שאפשר לדרוש עליו כסף, ויש לנו הצעות שרודפים אחרינו עם כסף. איזה היגיון יש בעולם שאנחנו נגיד לאנשים "אנחנו לא רוצים כסף"? השתגענו?

ובכן, לפי שנלבן את השאלה הזאת, ראשית כל נעצור ונחשוב. מה הגישה שלנו לנושא שידוכי הילדים?

גישה אחת אומרת: מבחינתי זה עסק לכל דבר. מציעים לי כסף – אני לוקח. כשאני מוכר דירה אני ממקסם את הרווחים, הלא כן? כך גם כשאני מוציא בן לשידוכים. אם יש אנשים שמוכנים לתת – שיתנו. זה עוול לבני אם אני אחליט לא לקחת.

גישה שניה אומרת: מהצד השני עומדים בני אדם, משפחה יפה בדיוק כמונו, וגם להם יש זכות לחיות חיים יפים ואיכותיים, ולהשיא את ביתם ללא שילבין ראשם

וידום ליבם. אנחנו בהחלט רוצים לסדר את הבן שלנו בחיים, אבל לא רוצים לגרום נזקים גופניים ונפשיים ליהודים טובים, טובים לא פחות מאיתנו.

ניתן להניח שרובנו משתייכים לאסכולה השניה. מעתה נעמוד ונחשוב:

כשאנחנו אומרים בטלפון לשדכן "אנחנו רוצים חמש מאות אלף", אנחנו הרי מודעים לקושי הנורא שיש לאנשים לעמוד בתביעה הזאת. אנחנו הרי גם כן מקבלים חלחלה כשאנחנו נזכרים שמחר תורנו לקבל את התביעה הזאת. רובא דרובא של הציבור החרדי אינם גבירים, והסכומים האלה הם כסף שהם צריכים לגלגל ללא שום ישועה באופק.

כשאנחנו אומרים את הדרישה שלנו כתנאי סף, אנחנו מכריזים בעצם שלא איכפת לנו ממצוקה נואשת של אבי הבת שעומד מהצד השני.

טוענים: "זה לא נכון, יש אנשים שיש להם". אין להכחיש זאת. אם אנחנו מקבלים הצעה של אדם שעושה רושם שיש לו מירושה או מהשקעות או שסתם ככה הוא גביר – לבריאות. אבל הרי הרוב המוחלט הוא לא במקום הזה, ואנחנו יודעים זאת היטב. איך אנחנו יכולים לישון בלילה כשהמחותנים שלנו מתהפכים על משכבם בלילות, ומאבדים את הטעם בחיים?

השאלה היא שאלה קשה. אנחנו מדברים על ציבור חרד לדבר ה', שמחמיר בכל ספק ספקא של נדנדוד עבירה, ומוזיל מכיסו סכומים אדירים על כל מצוה דרבנן. איך כאן לא איכפת לנו משאלות של איסורים דאורייתא, של גרימת צער וכאב לב ליהודים טובים, ואף סכנת נפשות, פשוטה כמשמעה?

התשובה היא שלא אנחנו המצאנו את הגלגל. אנחנו חיים בתוך מערכת שכולה מתנהלת כך מההתחלה. גם אנחנו נצטרך לשלם כשיגיע תורנו לעמוד מצד הבת. לא בחרנו את המצב הזה, אנחנו רק ממשיכים את מה שכולם עושים בלי לחשוב.

אבל אולי באמת הקב"ה רוצה שננסה לעצור ולחשוב? אולי באמת מוטל עלינו לנסות לעצור את הגלגל האכזרי הזה?

למה בכלל אנחנו במשחק הזה

ננסה לדון על הדברים מהשורש.

מה בעצם דוחף אותנו לדרוש חצי מיליון ש"ח עבור בנינו? מה בעצם השיקול? במקום להסביר **למה לא**, הבה ננסה בעצם להסביר לעצמנו **למה כן**. למה זה בכלל כל כך חשוב? למי זה תורם החצי מיליון שקלים האלה?

הטענה האוטומטית היא: "מה פירוש, אני רוצה שהבן שלי יסתדר בחיים, שתהיה לו דירה במקום מגורים נורמלי".

האם באמת דירה במרכז תפתור לבן שלנו את הבעיות ותסדר אותו בחיים?

הרי בוא נדבר במספרים. דירה במודיעין עילית עולה 1,600,000. נניח שהמחותנים שלנו נותנים חצי מיליון ואנחנו נותנים 100 אלף, נשאר מיליון שש שאותם הזוג לוקח במשכנתא. הילדים שלנו צריכים לשלם כל חודש קרוב ל-5,000 ש. כאשר תוך כדי כך המשפחה שלהם גדלה, והילדים גדלים, וההוצאות בעז"ה תלכנה ותגדלנה. תהיינה בריתות, בר מצוות, חתונות ילדים, וכו'. מי מדבר על ביגוד ושכ"ל.

האם אלו חיים שפויים?

"אני רוצה שהבן שלי ימשיך את השטייגען"

דיברנו על הנקודה הכלכלית. נדבר על הנקודה התורנית.

אבות לבחורים מוכשרים טוענים בחום:

"הבן שלי עושה כזה שטייגען, הוא חייב להמשיך במיר / גרטלר / בית הלל / רצופות. אין מצב שהוא הולך להתבודד בחיפה / עפולה / אופקים".

ראשית כל – כאמור, כאשר קונים דירה במרכז החובות על הזוג הם ענקיים. נראה לנו שאפשר ללמוד בנחת עם עול כזה של חובות?

לא חסרים מקרים שכולם נחנקים כלכלית רק בשביל לגור במרכז, ומתברר שלאברך הטרי עדיין אין כולל נורמלי, והוא מחפש את עצמו במשך תקופות ארוכות. יש אנשים רבים שלומדים במיר רק בשביל ללמוד כל בוקר עם חברות באיזה בית מדרש באזור... במה הוא נחשב "לומד במיר"?

דיברנו מהרמה הפרקטית, אבל הבה נדבר קצת ממבט רוחני, שננסה לטהר אותו מכל ההרגלים והמוסכמות.

מה בעצם הסיבה שאנחנו רוצים שהבנים שלנו ילמדו היטב? מה כל כך חשוב לנו בזה, עד כדי כך שאנחנו מוכנים לדרוש מאנשים להתחייב על סכומים אגדיים שאין להם?

לכאורה כל הסיבה היא שיש מצוה בתורה ללמוד תורה.

הבה נחשוב, האם זה באמת זה גדר המצוה? האם בשם מצות תלמוד תורה הקב"ה רוצה שנהרוס אחד לשני את החיים, רק כדי שהבנים שלנו יעשו שטייגען? האם יתכן שכל ההתנהלות הזאת כלולה במצות תלמוד תורה?

יורשה לומר, שהסיבה לדחף הגדול ש"הבן שלי יעשה שטייגען" היא בעיקר הלחץ החברתי, התחרות על המעמד, הברק, השם הנוצץ, הציפיה לקבל בהמשך שטעלע מרשים. אין ספק שזה ממש לא רק זה, יש כאן גם הרבה לשם שמים, אבל הכל מעורבב עד צוואר עם הרבה רצון לכבוד ולעשיית רושם.

אם כך – בשביל כבוד ועשיית רושם אנחנו מוכנים להרוס חיים של אנשים. האם יש היתר לזה?

כאמור, אף אחד מאיתנו לא המציא את הגלגל, ולכן השורות הנכתבות אינן מדויקות. אנחנו לא אכזריים חלילה, ולא הורסים במודע חיים של אנשים. אבל הדברים האמורים נכונים על פי מבט אמיתי וטהור שמוכן להסתכל על הכל מההתחלה. כאשר יוצאים לרגע מהסחרחרה הכללית ומסתכלים עליה מבחוץ – קולטים כמה ההתנהלות הציבורית בנושא זה עקומה לחלוטין.

הרגישויות בין בני הזוג

נעבור לנקודה הבאה – שלום הבית.

פרק זה פונה להורים המשיאים את ילדיהם. כלומר, הם בעלי ניסיון חיים של לפחות עשרים שנות נישואין. כל אדם יודע כמה עבודה נדרשת בכדי להקים בית חם ושמח, כמה עבודת המידות וזיכוכן והשקעה יומיומית. כמה לא מובן מאליו האושר עם בן / בת הזוג, וכמה רגישות נדרשת כדי לפתח אותו כראוי. ובעיקר – כמה שוה כל גרם של השקעה וכמה כדאי לעשות כל מאמץ בכדי להגיע לאושר משותף.

אם הבן שלנו מקבל סכום עצום מהמחותן – זה בא על חשבון האושר בחיי הנישואין שלו. גם אם בעז"ה הזוג יחיה בשמחה ובשלווה – הנושא הזה עלול להעיב. המציאות היא שהוא מעיב קשות פעמים רבות. אם ההורים של הכלה לא שלפו את הכסף מהכיס האחורי אלא הם מתחייבים וממשכנים את עצמם למשך שנים ארוכות – זה גובה מחירים. לא יתכן אחרת. זה מכניס את הזוג למערכת של יסורי מצפון, זה גורם למתחים כאשר השווער קורס, אפילו רק קריסה חלקית, זה יוצר תחושה של מחויבות עמוקה להורים, לציפיות לא ממומשות ולאכזבה חוזרת ונשנית.

האם זה שוה את המחיר?

הדברים הללו נכתבו גם בגוף החוברת בפרק ארוך ומפורט לבחורים. אבל הבחורים עדיין לא בתוך הענין, הם עדיין לא מבינים את עומק המערכת של חיי נישואין. אנחנו, כהורים, יודעים מנסיוננו כמה השקעה נדרשת בין בני זוג, וכמה דברים כאלה עלולים להרוס את החיים ח"ו, או לכל הפחות להעיב על האושר.

כמה אתה מוכן להשקיע בשביל שלום בית אצל הבן שלך? האם הכסף שמקבלים מהמחותן שוה את הסיכון?

שטוש מוחלט בגישה לשידוכים

נקודה מאוד משמעותית שלא שמים לב אליה היא – הבלבול המוחלט שנוצר בתקופת השידוכים.

בחור הולך להתחתן. הוא רוצה אשה, זה מה שחשוב לו לכל המשך החיים, לכל אושר החיים. במקום להתמקד בעיקר ולחפש אישה מתאימה – הוא ממוקד בכסף, בברק החיצוני, בתיוג של השידוך. הוא עלול לאבד את אושר חייו ואת העזר כנגדו המותאם לו – רק בשביל כמה מאות אלפי ש.

הוא לא מתחתן עם אשה, אלא עם דירה. אי אפשר להתעלם מהשטוש המוחלט שיוצר הפן הכספי. קשה מאוד להתמקד בעיקר.

במקום שנעזור לבנים שלנו להבין מה הם הולכים לעשות, מה זה נקרא בעצם להתחתן, מה הם צריכים לחפש – אנחנו מעצימים את הבלבול כאשר אנחנו עוסקים בדרישות כספיות ובתמחור. כביכול מדובר פה על עיסקת קניית רכב. ופעמים רבות כתוצאה מכך עושים שטויות, ומתחתנים עם אשה לא מתאימה.

מה כן מומלץ לעשות?

הגישה המוצעת היא להבין שהבן שלנו בא לשאת אשה שתעזור לו בחיים, שתעמוד לצידו ותלווה באותו בנאמנות. הוא צריך לאהוב אותה, להתלהב ממנה. עלינו לעזור לו להתמקד בהתאמה ביניהם, להניח בצד את הנושא הכספי.

אפשר לדרוש סכומים נורמליים, שלא יטילו את המחותנים לבור בלי תחתית עד ששמותיהם ימרחו על הקירות באותיות אדומות, אלא סכומים הגיוניים שניתן לעמוד בהם עם מאמץ סביר.

במשפט אחד: הגישה צריכה להיות לא להעמיד את הבן שלי למכירה, אלא לעזור לו ככל הניתן להגיע לדירה משלו, באופן שימצא חן בעיני ה' ולא יכעיס אותו ח"ו.

ובהגדרה קצרה: **לא לחפש מה המקסימום שאני יכול לדרוש, אלא מה המקסימום שאני יכול לתת.**

והמציאות מוכיחה שגם בצורה כזאת בסופו של דבר תהיה דירה, כמו שלספרדים ולחסידיים יש דירה, באופנים שונים ומשונים.

הרי בסופו של דבר כל הקהילות החרדיות, חוץ מהקהילה הליטאית, מצאו נוסח כל שהוא להסתדר איכשהו עם נושא הדיור. **הדבר מלמד שזה אפשרי.**

כל שעליך לעשות הוא – לגשת לשידוכי בניך עם נכונות לא לדרוש עד כמה שאפשר לסחוט, אלא לחשוב ולהגיע לפתרונות מעשיים בשיתוף הצד השני בליווי מקצועי, שינתן אחרי הפגישה השניה או השלישית.

זו התנהלות אחראית, שרואה גם את הצד השני של המטבע, שיוצאת ממבט אגואיסטי וצר של "מגיע לי", ובונה את הבן שלכם בצורה יסודית. זה גם אחראי מבחינה כלכלית, גם אחראי מבחינה זוגית.

וגם – וזו נקודה חשובה מאוד ומרכזית – זה נכון יותר כלפי שמיא.

יש לנו גם בנות בהמשך הדרך, ואנחנו נצטרך להשיא אותן. אף אחד לא יכול להבטיח כלום בשם הקב"ה, אבל אין ספק שהתנהלות על פי רצונו כאשר אנחנו יושבים כרגע על הגובה – תועיל לנו רבות בהמשך כאשר תורנו יגיע לעמוד מצד הבת.

אנחנו מאמינים בני מאמינים, ויודעים שהקב"ה מנהל את עולמו בחסד ובמשפט, בצדק וברחמים. הוא עוזר מלא חופניים למי שהולך בדרכה של תורה, וכמדומה שאחרי קריאת החוברת הזו לא נותר ספק מה באמת דרכה של תורה.

עד כאן לקוח מהחוברת
"הדרך להקמת בית
בישראל", ותשו"ח
להרהמ"ח שליט"א.

פרק ח¹

מגיע לך לחיות!!!

למישהו איכפת ממני?

מזל טוב!!!

אשתך ילדה לך בת לפני עשרים שנה, והגיע הזמן לחתן אותה, בשעה טובה...
עכשיו אתה עומד מול הראי, מסתכל לעצמך בעיניים ושואל את עצמך: איך אני
משיג עכשיו חצי מיליון שקל???

אתה מסתכל ימינה ושמאלה, ומגלה דבר עצוב מאוד: משום מה לאף אחד לא
איכפת מהבעיה שלך...

למחותן היקר – ממש לא... הוא האחרון שאיכפת לו...

לאשתך – איכפת מאוד מאוד. אבל היא מקוה שיהיה בסדר. איך היא אומרת?
"נתחייב כמו שכולם מתחייבים, והשם יעזור". משום מה אותך זה פחות משכנע...
בסוף מי ירוץ אחרי הערבים והגמחי"ם, אתה או היא???

והבת שלך בת העשרים? האם לה כן איכפת?

איפה... היא רק רוצה להתארס... החברות שלה כבר מאורסות, היא חייבת להסתדר.
היא רגילה כבר להישען עליך, כסף זה לא הנושא שמטריד אותה בחיים כרגע...

ואם יש לה מידות טובות – זה באמת מאוד מאוד איכפת לה, אבל מה היא יכולה
לעשות?? תכל'ס היא מדחיקה את זה ומקוה שאתה תסתדר בסוף. אבא תמיד
מסתדר...

להסתדר כמו כולם... נו, באמת...

בשורה התחתונה: אתה לבד במערכה!!!

נו, אז מה אתה עושה כשאתה לבד במערכה???

אתה מסתכל על כולם, ואתה חושב "אני יעשה מה שכולם עושים, אני יסתדר בסוף
כמו שכולם מסתדרים".

אבל אז אתה רואה שזה לא כזה פשוט להגיד "יהיה בסדר כמו כולם"...

---

¹ נכתב ע"י ת"ח מפורסם שליט"א.

יש לך חברים שחיתנו שתיים שלש בנות, והם נראים מזעזע... הם לגמרי לגמרי אויס מענטש... הם רצים כל היום אחרי ערבים וגמחי"ם, והם שואלים כל חבר מזדמן אם יש לו כמה עשרות אלפים להלוות. המצב שלהם לא טוב!!! לא היית רוצה להיות כמוהם... לא היית רוצה לאבד את השמחת חיים שלך ולהפוך לאדם עצבני ולחוץ שלא מסוגל להתרכז...

אתה אומר לעצמך: "אם המצב שלי יהיה כמוהם – אני לא מסוגל לחשוב על זה".

נ, אז מה אתה הולך לעשות? אתה הולך לעשות קפיצת ראש לתהום???

טוב, אין מה לעשות. אתה הולך לשאול את גדולי ישראל... אתה נכנס בדחילו ורחימו ושואל: "יש לי בת בשידוכים ואין לי מאיפה להתחיל להתחייב. מה אני צריך לעשות?"

מה גדולי ישראל אומרים??

בדרך כלל הם אומרים שצריך להתחייב ולקוות שה' יעזור.

למה?

כי אין מה לעשות. הרי הבת שלך יכולה לשבת בבית עד גיל ארבעים אם לא תתחייב.

מה אפשר לעשות???

כשאין ברירה סומכים על הנס...

האם בטוח שיהיה נס?

לא בטוח!!!

יש כאלה שיש להם ניסים ויש כאלה שאין להם ניסים. יש כאלה שמתים מרוב לחץ, או עכ"פ נהיים חולים, או חסרי סבלנות, או חסרי ריכוז, ובלי טיפת שמחת חיים (וזה קורה גם לאלה שבסוף זוכים לניסים...).

אבל מה אפשר לעשות?

מוכן לצאת מהקופסה?

אבל!!! אני רוצה לשאול אותך שאלה אחרת!!!

נניח שמישהו יבוא ויגיד לך – תשמע ר' איד, אתה יכול לחתן את הבת שלך בלי חובות גדולים מידי, אתה יכול להישאר נורמלי אפילו שיש לך חמש בנות. יש מצב אפילו שתוכל להמשיך ללמוד ולחייך ולהרגיש שהעולם יפה, לחנך את הילדים שלך, להמשיך להיות נחמד לאשתך, להירדם בלילה בלי דאגות.

אתה שואל: "מה באמת? איפה, בכדור הארץ? אפשר להשיג חתן טוב בלי להתאבד?"

אפשר בהחלט להשיג חתן טוב, אבל אולי לא מסוג הבחורים שבטוחים בטוחים שמגיע להם שש מאות אלף רק על זה שהם הסכימו לשמוע את השם שלך. אפשר להשיג חתן מצוין, אבל מסוג קצת שונה: מהסוג של האלה עם האף קצת פחות למעלה...

החתן שלך יהיה בחור מצוין, הוא ילמד טוב, הוא יהיה ירא שמים ובעל מידות. הבת שלך תהיה מאושרת איתו. אבל אתה שואל אם הוא יהיה השפיץ של עולם הישיבות שבטוח שהוא מלך העולם ושמגיע לו ים של כסף? לא, זה לא.

אה, ועוד משהו: תכל"ס לזוג הזה לא יהיה דירה במרכז. הם יצטרכו לקחת על עצמם משכנתא גדולה בשביל דירה בפריפריה.

אתה רוצה? אתה הולך על זה???

זה השאלה.

אם יש לך התלבטות – אז לפני שאתה עונה, אני רוצה שנלמד ביחד סוגיא בגמרא.

להיות מוכן לסבול – לא תמיד!

כל שנה מחדש אנחנו לומדים בתשעה באב את הגמרא על בר קמצא. בר קמצא נעלב קשות מאדם בירושלים שביזה אותו ברבים, וכל חכמי ישראל היו שם ושתקו ולא מחו בו. זה באמת מאוד מעליב... הוא החליט לנקום בכולם נקמה נוראה: הוא הביא מקיסר רומי עגל בעל מום בשביל להקריב אותו בבית המקדש, ובדרך הוא הטיל בו מום כדי שלא יהיה אפשר להקריב אותו.

אומרת הגמרא הידועה:

"סבור רבנן לקרוביה משום שלום מלכות, אמר להו רבי זכריה בן אבקולס, יאמרו: בעלי מומין קריבין לגבי מזבח! סבור למיקטליה, דלא ליזיל ולימא, אמר להו רבי זכריה, יאמרו: מטיל מום בקדשים יהרג! אמר רבי יוחנן: ענוותנותו של רבי זכריה בן אבקולס, החריבה את ביתנו, ושרפה את היכלנו, והגליתנו מארצנו."

רבי זכריה בן אבקולס לא רצה להכריע את השאלה הנוראה!!! מצד אחד אי אפשר להתיר להקריב בעל מום, אבל מצד שני אי אפשר להרוג את בר קמצא. הוא החמיר לכל הכיוונים, וזה מה שיצא. בית המקדש נחרב, והגמרא אומרת שזה קרה בגלל ענוותנותו של רבי זכריה. יש טענה על רבי זכריה לפי רום דרגתו על זה שהוא לא הכריע ונתן לדברים להתגלגל.

כולם שואלים – מה זה קשור לענוה? תגיד שזה קשור לחומר שלא במקומה, תגיד שזה ענין של חוסר הכרעה, אבל מה זה נוגע לענוה?

רש"י שם אומר: "עוונותנו – סבלנות, שסבל את זה ולא הרגו". המהר"ץ חיות שם שואל על רש"י, מה הקשר בין ענוה לסבלנות?

נראה להסביר את רש"י, להבין מה הקשר בין ענוה לסבלנות:

בעל גאווה – אם מישהו מעיז לדרוך לו על הציפורן הוא מתעצבן וצועק מיד: "חצוף! מה זה כאן? שלא תעיז לגעת בי!" זה התגובה של בעל גאווה. מה התגובה של עניו? עניו – מוחל וסולח על פגיעות ועלבונות.

למה? למה זה התגובה של בעל גאווה וזה התגובה של עניו?

כי בעל גאווה חי עם הרגשה שאסור לפגוע בזכויות שלי. שאף אחד לא יעיז לקחת ממני מה שמגיע לי, שאף אחד לא יעיז לצער אותי! אני הרי ענק, אני גדול, באיזה זכות אתה מרשה לעצמך לצער אותי? אתה מתחיל איתי? אתה מיד תראה מה זה... איתי לא מתחילים!!!

אבל עניו חי עם הרגשה הפוכה לגמרי, במאה שמונים מעלות...

אפשר לחשוב מי אני... אז מה אם פגעו בי? מה, אני כזה מושלם שלא מגיע לי לסבול קצת לפעמים? ואם מישהו גרם לי צער – אז מה, העולם נחרב?

עניו – מוכן לסבול!!!

אומרת הגמרא: רבי זכריה בן אבקולס היה עניו יתר על המידה... הוא הסכים לסבול... הוא הסכים לספוג את זה שעומד מולו בן אדם חוצפן בלי טיפטיפת מצפון, ובעצם מסכן את החיים של כל עם ישראל ואת כל בית המקדש...

אם היה לר' זכריה בן אבקולס שמינית שבשמינית של גאווה – הוא היה חותך את הראש של בר קמצא באותו רגע... אתה לא מתבייש? אתה כזה חוצפן חסר גבולות, שהולך לסכן את כל עם ישראל בגלל השטויות שלך?

זה נקרא "סבלנות" – מלשון סבל. רבי זכריה בן אבקולס מוכן לסבול, הוא מוכן לספוג, מוכן שידרכו עליו. וזה הטענה על רבי זכריה לפי רום דרגתו: לא תמיד צריך להיות מוכנים לסבול. ענוה וסבלנות זה דבר הכי נפלא, אבל יש לזה גבולות. זה הטענה של רבי יוחנן על רבי זכריה בן אבקולס, לפי רום דרגתו שאין לנו השגה.

מה קורה בסיפור שלנו?

הורים מוכנים לסבול כדי לשלם התחייבויות מטורפות לילדים.

מה זה לסבול? זה לא להסכים שיכאב לך הגב או משהו כזה. זה ללכת להרוס חיים של כמה עשרות שנים, של עצמך ושל אשתך. מי הורס? אתה הורס לעצמך. בשביל מה? בשביל שלשה חדרים לילדים. שים לב מה מונח על המשקל. מה אתה הורס לעצמך, ובשביל מה...

דבר ראשון – תדאג לחיים שלך!

בתורה כתוב "חייך קודמין". אתה מכיר את זה?

כתבת על זה חבורות שלמות בסוגיא של בן פטורא, אבל חשבת על זה פעם?

אתה צריך לדאוג לעצמך, לחיים שלך!!

אתה לא צריך להיות מוכן לאמלל את עצמך בשביל שהבת שלך תוכל להשוויץ בין החברות על בחור "מותג". אתה גם לא צריך להסכים להרוס את החיים שלך ושל אשתך והילדים שנשארו לך בבית בשביל שלבת שלך יהיה דירה.

לזה אתה לא צריך להסכים!!!

אתה רוצה לראות אותה נשואה באושר ובשמחה, אתה רוצה שיהיה לה טוב בחיים, זה מובן. אתה אבא.

אבל – אתה לא צריך למות בשביל הדירה שלה!!

זה לא!!

יש לנו סדרי עדיפויות בחיים!! חייך קודמין זה לא סיסמא, זה הלכה שכתובה באותיות של אש שחורה על אש לבנה!

תפסיק להיות מסכן!

ובעיקר – תפסיק לחשוב שמגיע לך להיות מסכן!!

תפסיק להיות מוכן לסבול!!!

לא מגיע לך בשום אופן!

זה הדבר הכי לא הוגן והכי לא צודק שהילדים שלך יגורו בדירות שאתה משלם, ואתה כמעט תמות מרוב לחץ!!!

זה דבר הכי מנוגד לתורה שהורים חונקים את עצמם בשביל דירות לילדים שלהם!! התורה ציוותה **על הילדים שלך**: "כבד את אביך ואת אמך!!" התורה מסכימה שבנאדם יתגורר בדירה שעולה לחמיו בבריאות???

וכבר זעק על זה הג"ר ראובן שפירא שליט"א, משגיח בישיבת נצח: "אנחנו רואים מול עינינו אנשים שעושים מהעורות של אבא שלהם שטיחים!!"

למה התרגלנו לחשוב שזה מה שצריך להיות? שזה נורמלי???

לא לא לא!!!

זה לא נורמלי!!!

זה לא יהודי!!!

זה לא אנושי!!!

אז אם אתה מזדהה עם מה שקראת – אתה מוזמן להמשיך הלאה.

כי זה מה שאנחנו הולכים לעשות פה: להקים מאגר של שידוכים של בחורים טובים באמת, נורמלים, שיש להם מצפון ויש להם לב. בחורים שרוצים לשמוע שידוך גם בלי הבטחה מוקדמת לחצי מיליון שקל.

אתה רוצה לקבל שידוכים מהמאגר הזה?? יש לזה תנאי כניסה... אתה צריך להסכים בכל הלב שזה לא אנושי.

אבל!!!

לא רק שזה לא אנושי כשמדברים עליך...

זה לא אנושי גם כשמדברים על המחותן שלך!!!

אין שום אדם בעולם שמגיע לו שאבא של אשתו יהרוס את החיים כדי שיהיה לו דירה!!!

הציבור צריך להתאגד לקבוצה שאומרת: אנחנו לא נותנים ולא מקבלים!!!

רק זה הנוסחא...

לא נותנים ולא מקבלים.

הכל כלול בעיסקת חבילה אחת!!!

פרק ט

מאמר לבחורות

האם הבחורים שדורשים יותר – באמת שווים יותר?

להתחיל את החיים בלי דירה במרכז – לא מפחיד קצת?

"חברתי התארסה עם בחור שפיץ מישיבה מהשורה הראשונה" – האם זה באמת מעורר קנאה?

מה קורה לאבא שלי מאז שהתחתנתי?

כל השאלות הבוערות, במאמר מכונן ונוקב מאת ש. חזן, מייסדת "ריסטרט להצלחה".

"אבא שלי לא מתכוון לתת לך כלום!" כך היא גילתה לו בפגישה האחרונה לפני שסגרו את השידוך ביניהם. "אבל הוא מיליארדר" ענה הוא כנגדה "לפחות שישלם את החתונה". "אין סיכויי" היא השיבה לו בוודאיות "אפילו לא אגורה שחוקה. ועם זאת, התרצה שנקים יחד בית בישראל? בית של תורה? מקום להשראת השיכנה?" שאלה. "כן. וודאי!" ענה כנגדה "אני אחרייך באש ובמים!"

עברו 24 שנה ורבי עקיבא חזר לאשתו בליוויים של 24,000 תלמידים! והאב הנבון, כלבא שבוע, נתן לו בשפע מכל טוב.

רוצה בחור טוב באמת?

כל מה שאת רוצה וחולמת עליו הוא – בחור רציני, שיושב ולומד. אשריך. אבל בחור רציני דורש הרבה כסף.

הגיע הזמן לשאול אחת ולתמיד: האם בחור שדורש דירה כנראה שייך לשורה הראשונה?

למדת. השקעת. שמרת על עצמך. במשך שנותייך בסמינר העמדת לנגד עינייך את דמותו של חתנך לעתיד ששקוע בעולמה של תורה, בעל מידות טוב ומעוטר ביר"ש. הנך מוכנה ומזומנה לצעוד לצידו על מנת להגשים את חלומך-חלומו. זה מה שאת מחפשת.

כעת בואי נבדוק מה הוא מחפש: האם הוא מחפש אישה שתתמוך בלימודו? אישה שתעריך ותכבד את התורה? אישה מאפשרת, לא לוחצת ולא מלחיצה? אישה שתישא איתו בעול הפרנסה ותסכים לוותר על רמת חיים גבוהה?

או שמא... שמא הוא מחפש: דירה, כסף, משהו להשוויץ בו מול החברים???

אם הוא מחפש אותך – מדוע להתנות זאת בדירה? את הרי מוכנה לתת את כל כולך למען המטרה הקדושה. אם הוא מחפש אישה שמוכנה ללוותו בדרך העולה בית השם – הוא ייקח אותך בכל מחיר!

אך אם חלילה הוא מחפש כסף כבוד ויוקרה, את לא הכתובת. שילך וייקח בחורה "על המשקל" ויבקש תשלום בהתאם למספר שיופיע על הצג.

אל תתפתי! זו אבן בוחן כואבת אולם אמיתית. סיפר לי אחד מבני שתקופה מסוימת סייע באיזו ישיבה חשובה, שבה הבחורים דורשים בתמורה לשם הישיבה (ולא למידת דביקותם בתורה) דירה במיקום מרכזי: הבחורים התייחסו לעובדים במקום כפי שנסיכים מתייחסים למשרתים: 'תביא לי' 'תיקח לי' 'תנקה לי'. הוא היה בהלם. זו תורה וזו שכרה? מה יקרה כשאותו "מסולא מפז" יתחתן? גם אם נניח שיהגה מבוקר עד ערב בתורה, כיצד יתייחס הוא אל אישתו? מה יצווה הוא עליה? איזה עול ייפול על כתפיה?

המידות הן תחילת הדרך לרכישת ידיעת התורה ולבנית בית מלא באושר. חתן הדורש מחמיו לעתיד בהרבה ממה שביכולתו של חמיו לתת לזוג הצעיר, מן הדין הוא לבדוק היטב היטב את מידותיו. חתן שחי בתחושה ש"הכל מגיע לו" עלול בהמשך גם להתנשא על אישתו ולהשתרר עליה.

מקבל דירה – ויוצא לעבוד...

אין שום התחייבות שכאשר תינשאי לבחור ישיבה שמצהיר שבמידה ויקבל דירת מגורים במרכז יישב הוא וילמד. בעלי שמע פעם יהודי בני-ברקי שאמר בקול מיוסר: חיתנתי חמש בנות. נתתי להן דירות. והנה – חתני יצא לעבוד ואני ממשיך לשלם את תשלומי דירה שלו. וכי לשם מה עלי לעבוד ולשלם לו כעת? מה ההבדל בין עבודתי שלי לעבודתו שלו???

אותו אב כואב הבין לאחר מעשה ששגה. אכן, רכישת דירה איננה ערוכה לכך שחתנו ילמד תורה! אין כזה דבר "ביטוח לימוד תורה" במיוחד כאשר לימוד אמיתי הוא דבר המסור ללב.

אספר לך סיפור אמיתי, אחד מיני רבים שמגיעים לפתחינו: בחור בוגר ישיבה, שהביע רצון להמשיך וללמוד כיתר חבריו, נישא לבחורת סמינר בירושלים, ובלי שדרש, וללא שהתכוון לכך, חמיו החליט להעניק לו דירה ירושלמית חביבה. הבחור שמח שיוכל להמשיך ללמוד מתוך יישוב הדעת. אולם לאחר זמן מה כאשר חש במצלצלים שבאמתחתו החליט יותר מתוך שעמום ופחות מתוך צורך, להשקיע את הכסף בפרויקט חדשני. כמובן שלא היה לו שום ניסיון בנושא. הוא מישכן את ביתו,

והחל לנסות את מזלו. אט אט עזב את עולם הלימוד והתחיל להתעסק בכספים ומכירות עד ש... נאלץ למכור את הדירה אותה קיבל על מגש של זהב. עצוב ביותר, במיוחד שלא זו הייתה כוונת אביה של האישה כאשר במשך שנים שם בצד כספים בכדי לרכוש לחתנו הת"ח את הדירה.

זה קורה, הרבה! למה? כי כלל ידוע הוא, כי מה שאדם לא עמל עליו, שווה כאיין וכאפס לעומת מה שטרח עבורו. הבחור שבסיפור לא עמל ולא הגיע מעצמו לא לדירה שלו ולא ללימוד שלו. הכל הגיע לידינו על מגש כסף, והתוצאות היו בהתאם – גם הדירה נעלמה וגם הלימוד.

ככל שהחתן והכלה פחות מתאמצים להשגת הדירה, הריהוט וכו' הם פחות מעריכים אותו ופחות שומרים עליו. כאשר לפני החתונה אנחנו לא מקבלים את כל מה שליבנו מתאוה אליו, ומתאמצים להשיגו, אנחנו מעריכים אותו יותר, שומרים עליו היטב ושמחים איתו.

מה קורה לאבא לאחרונה?

אני רוצה להפנות את הזרקור לעברו של אביך. כל מה שאני כותבת כך הוא מניסיון, חלקו אישי ורובו מניסיוננו וממפגשים עם הציבור החרדי בהדרכות וסדנאות שאני ובעלי מעבירים בציבור שלנו, תוך היכרות עם הציבור החרדי על גווניו הרבים.

פנה אל בעלי יהודי חשוב מעיר מרכזית בארץ. הוא החל לחוש מיחושים בליבו. כאשר אמור היה לשבת שבעה על אביו ע"ה היה עליו להשכים בבוקר ולסובב אצל המלווים שהלוו לו את הכסף לרכישת הדירות בעבור ילדיו, שלמותר לציין אינם מתכוננים למשכן או למכור את דירותיהם על מנת להוריד מעליו את העול הכבד מנשוא, לכן רק לאחר סבב ההחזרים ההכרחי נפנה לבית אימו להתאבל בזמן שנותר על פטירת אביו!!!

נסה להיכנס רגע לתחושה של לסיים יום מתיש בחשש מפני היום שיבוא למחרת ושבו יש להמשיך ולגלגל חובות ובעבור מה? בעבור דירת מגורים לילדה שלך. התחושה היא נוראה. הלחץ בו אבות רבים נתונים להחזר משכנתאות/הלוואות/גמחים – הוא אדיר. ברור לי שאת לא מוכנה לכך.

אחת מחברותי פנתה שיתפה אותי בפטירתו ללא עת של האחיין שלה. מקרה מפורסם שאירע בבני ברק. זה היה מזעזע: יהודי בשנות החמישים לקה בליבו כמה ימים לפני חתונת ביתו, והנשמה יצאה לה דומם לעולם שכולו טוב. כמובן שהשתדלתי לתמוך בה במידת האפשר. בעלי אמר לי שמהיכרות אישית של אחד

מהעסקנים שקרובים לנפטר, הוא מעיד שהאירוע הלבבי נגרם מהעומס הכספי שבו היה נתון ומלחצי הנושים שלחצו עליו להחזר החובות העצומים שלקח על עצמו.

לא באתי ח"ו לשפוט, אולם החכם הוא זה שלומד מניסיונם של אחרים. אין צער רב יותר מאשר לראות את ההורים מתכווצים כאשר מספרים להם שבכדי לרכוש את האושר של בתם מצפים מהם "למכור" את עצמם. גם אם הבת איננה רואה זאת, מכיוון שהוריה מתאמצים להסתיר זאת ממנה, מי שלב פועם ורגיש בקרבה, תוכל להבחין בעננה העוטפת אותם. עננה של חשש וחוסר אונים – וכל זאת מדוע? בגלל הדירה שלכם!

אולי את אומרת לעצמך: אבל להורים שלי יש! הם יכולים לתת לנו ולא יחסר להם. אם כך אז קודם כל קחי מחשבה זו בערבון מוגבל: לא בטוח שמה שנראה כלפי חוץ הוא אכן המציאות.

סיפר לי יהודי שעסק בחלוקת מזון לנזקקים, שמדי פעם מגיעים בעלי רכבים הדורים, פותחים את תא המטען ומבקשים להכניס להם בחשאי אוכל מבושל לשבת – כי מצבם הכספי בכי רע לעומת המעמד החברתי שהם משדרים. ישנם הורים שמסתירים מילדיהם את הקושי בו הם נתונים על מנת להעניק להם ילדות מאושרת ונטולת דאגות.

אולם גם אם, נניח, הוריך משופעים במצלצלים, עליך לתת את הדעת גם על חברותיך. האחריות הינה לא רק על עצמך, אלא גם על מה שלומדים ממך.

כל הגישה להוצאות הנישואין צריכה להיות מתוך אחריות וזהירות. מאחורי כל גיהוץ של אשראי עומד בן אדם, שבמקרה הוא אבא שלך, שמזיע קשה מאוד על הכסף הזה!

הכסף לא צומח על העצים!

אני זוכרת עצמי כנערה כאשר ארגנתי קייטנה ועמלתי קשות על ארגונה. הייתי ממש צעירונת. אני זוכרת כמו היום שהלכתי עם אחי לשכונת גאולה, רכשתי לו משחק יוקרתי ולאחר מכן ניגשתי לחנות שמוכרת תשמישי קדושה. הוצאתי מכיסי שטר של 100 ש"ח, הנחתי על הדלפק ובחרתי לי סידור שזמן רב חלמתי עליו. בבואי להגיש למוכר את השטר, אני מחפשת אותו על הדלפק והוא איננו! שאלתי את המוכר והוא לא ידע מה לענות לי. הוא טוען שלא קיבל את השטר ויהי מה. ייתכן שאחד מהקליינטים שלשל אותו לכיסו או לא יודעת מה. על כל פנים אני זוכרת כמו היום את שברון הלב על הליכה לאבדון של 100 ש"ח.

אם יצא לך פעם לעבוד ייתכן ואת יודעת מה ערכו של כסף. למשל אם רצית פעם לרכוש מגפי עור בעבורך, כמה שעות עבודה נדרשו לך? בין 5-10 שעות? ואם רצית לקנות שמלה מיוחדת לאירוע? ייתכן שנדרשו בעבודה שעות עבודה רבות יותר.

כעת עצרי רגע וחשבי על הורייך: כמה שנים יהיה עליהם לעבוד עבור המלחמה שאת רוצה לחתונה? וכמה שעות עבור הבית שאותו הצד השני עשוי לדרוש במחיר מופרז בהרבה מהנצרך? אגלה לך שמדובר לא בשמונה שעות. לא בשמונים שעות אלא **בסביבות שמונת אלפי שעות!!!!!!!**

האם את מוכנה להעביד את הורייך למשך השנים הבאות על מנת שיהיה לך בית במקום מרכזי בארץ? ברור לי שלא.

כאשר את מתבוננת על הדברים מנקודת המבט הזו את בוודאי עוצרת ומתחילה להתפקח: א. תודה רבה לאבי ואימי שכל כך משקיעים בעבורי. ב. אני ממש לא מעוניינת להעביד אותם בפרך! אני אקבל בשמחה כל מה שהם מעניקים לי ורואים לנכון על מנת לאפשר לי תחילת חיי נישואין נוחים, אולם לא להעביד אותם.

התמלאי הכרת הטוב, וחשבי: כיצד אני יכולה **להקל** מעל הורי, ובייחוד מעל אבי שהעול הכספי מונך על כתפיו. כעת יקירתי, תוכלי גם לחוש מאושרת בהרבה מכיוון שכל מה שתקבלי מכאן ואילך יהיה לא מובן מאליו.

ואולי יהיה קשה להתחיל ככה את החיים?

ובכל זאת, את שואלת: האם להתחיל את החיים עם קצת כסף – זה לא מתכון בטוח לקשיים משמעותיים?

ובכן, ראשית - מנסיון כאשר מתגוררים בפריפריה יוקר המחיה פחות בהרבה. אני מתגוררת בתל-ציון, מרחק 25 דק' לערך מירושלים. אם מתחשק לי ממש לבזבז כסף, יהיה זה מאתגר לעשות זאת בתוככי היישוב. גם במספר החנויות/המכירות הבודדים שבשכונה, לא ניתן למצוא סחורה יקרה. התושבים לא נדרשים להתהדר במותגנות או בראוותנות, רבים מהתושבים אף לא ידעו להבחין בין ייצור של חברה אחת לשניה. אין מעדני פאר ואם אוסיף הערינג לקידוש אחשב כגבירה... על כן ניתן לחיות ביישוב בפריפריה בשפע וזאת בסכום סביר לחלוטין.

במסגרת הליזוי שאנו מעניקים לזוגות חרדים ברחבי הארץ, כמומחים לשילוב משפחתי כלכלי ועסקי, רבים הזוגות משתפים אותנו במה שמתרחש בבית פנימה. והנה אנחנו יכולים להעיד שאין מתאם בין מחיר הדירה, מיקומה וגודלה, לבין האושר או חלילה הקשיים שיש בין בני הזוג. דירה לא מבטיחה שלוה.

לא מזמן הגיע אלינו זוג, שמכיוון שהם קיבלו נתח נכבד מדירתם מההורים, הגיע המצב לידי כך שגם ההורים וגם שאר בני המשפחה התחילו להתערב להם בכל התחומים. אחד מהסובבים אף הגדיל לעשות ונכנס לביתם כל אימת שירצה. פשוט דופק ונכנס ולא מחכה שיפתחו לו. אמנם קיבלו דירה, אך יחד איתה הביאו אליהם בעסקת חבילה התערבויות משפחתיות והשתלטות במגוון תחומי החיים. המצב הורע עד כדי כך שהם שקלו להחזיר את המפתחות להורים ולעקור לדירה בפריפריה.

ובמחשבה שניה – מי אמר שהתמודדות בתחילת הדרך היא כל כך גרועה?

יצא לך פעם להיכנס לאולם ההתעמלות בסמינר? וודאי יצא לך להבחין שם במשקולות במשקלים שונים. ככל שמצליחים להרים משקולת כבדה יותר, כך גם השריר מתחזק יותר וכך בעתיד ניתן להרים משא כבד יותר.

בעיניי חיי הנישואין הינם חדר כושר משוכלל למדי. מה שקל – לא מחזק. לא מחשל. ולעיתים אף מנוון. כגודל המאמץ כך גודל הסיפוק וגודל חיזוק הנישואין. אין זה אומר כי עלי לשאת משקל כבד יתר על המידה, אולם בהדרגה, גם אם אקח על עצמי 'משקל כבד' יתחזקו הנישואין. לא כל מה שקל הוא נכון. לא כל מה שנוח הוא טוב.

לעיתים חיי פינוק מביאים לניוון ולחוסר טעם בחיים. קראתי פעם את שכתבה בת עשירים, שמרוב שהיה לה כל חפץ שרצתה, כאב כל גופה מחוסר מעש וניוון שרירים. היא התהלכה לה משועממת ולא מצאה טעם בחייה.

גם אם יהיה לכם עם תחילת הנישואין קושי כל שהו, כגון: ריחוק פיזי מההורים, נסיעה ארוכה באוטובוסים או מחסור בחנויות בקרבת מקום, עדיין מי אומר שזה רע? אולי דווקא זה מה שיקרב ביניכם? אולי תלמדי בהקדם להכין שבתות נפלאות בביתכם החדש? ואולי תצרי קשרים עם נשים כמוך שיהיו לך לחברות אוהבות?

יצא לנו לפגוש כמה פעמים זוג מבורך בילדים. לתדהמתנו הם סיפרו לנו שבמהלך 20 השנים מאז שנישאו כמעט לא ערכו שולחן שבת בביתם! התבוננו עליהם בחמלה: הם אינם יודעים מה הם מפסידים! נכון שנחמד ואף מקל מדי פעם להתארח, אולם אין תחליף לשבת עוטפת וחמימה בבית שלך יחד עם בעלך.

מה שברור הוא שוודאי שלא תפסידי בשידוך בגלל שאת לא מוכנה להפיל על כתפי אבין, בנוסף להוצאות הרגילות של חתונתך, עוד עול מיותר שלא באמת הוא העיקרי בחיים.

כמה מילים לסיכום

ביהדות הדברים עובדים לרוב כך: או הנאה קטנה עכשיו וכאב גדול לאחריו, או כאב קטן כעת והנאה גדולה שתבוא בעקבותיו. מי שחלילה לא מאמין בבורא יתברך שנאמן לשלם שכר, מעדיף כאן ועכשיו להנות, ולא להתאפק מכיוון שהוא לא בטוח במה שיקבל בעתיד. אך מי שמאמין באמת, ומכוח האמונה הוא דוחה סיפוקים, לאחר זמן הוא נהנה בכפלים: ראשית מעצם ההצלחה לשלוט בעצמו ולדחוק את הסיפוק, ושנית מהשכר המובטח בשני העולמות.

שווי בנפשך שכעת תקבלי חתן בלי לחנוק את הוריך בחובות. בלי לנקר עיניים. בלי לחוש רגשות אשמה. את מתאפקת לזמן קצר מלקבל סכומים גדולים שלא מורידים ולא מעלים את האושר שלך, ומקבלת שלוה ורוגע לכל החיים – ביודעך שעשית את הדבר הנכון!

הרי גם את וגם אני יודעות ש'זיווג הוא משמיים'. אולם לא כתוב ש'זיווג הוא משמיים' רק במידה ומוציאים 500,000 ש"ח. את יכולה להיות רגועה שאם זה השידוך שלך, את תקבלי אותו כמו מלכה. וסתם כך שתדעי שאם את נישאת לבחור שאוהב ללמוד, מן הסתם הוא ילמד טוב בהרבה במידה ולא יפשטו את עורו (הכספי) של חמיו. גלוי וידוע שלחץ מוביל לתגובה הפוכה. כאשר בחור ישיבה שאוהב ללמוד ורוצה ללמוד מרגיש לחץ מצד השווער החדש שלו ללמוד היטב ב'תמורה' לסכום שהשווער העניק לו, בתת המודע הוא ילחץ ואיכות הלימוד שלו תיחלש.

הגיע הזמן ל-ש-ח-ר-ר! לשחרר את כולם ממחויבויות חסרות ערך של ממש שעלולות לחבל באושר שלכם.

אם את רוצה אושר בחיים זכרי: אין דרך אל האושר – אושר הוא הדרך. בה במידה ותחיי עם מה שיש לך, את תהיי מאושרת. אתם תהיו מאושרים. אם תדעי לחיות עם 'חלקי השם...' כלומר, עם מה שהשם חילק לך, ובלי לקחת מאחרים את מה שאין להם – תוכלי להיות מאושרת ומאפשרת. מאושרת כי עשית את מה שנכון ע"פ התורה והמצפון. ומאפשרת – לחתנך לעתיד לצמוח למקום הטוב ביותר בעבורו.

שלך

שלומית חזן

מייסדת 'ריסטרט להצלחה'

פרק ט

מאגר השידוכים שע"י "שהשמחה במעונו"

הרעיון של המאגר הוא פשוט:

יש לך גם בנים וגם בנות.

אתה לא רוצה לתת על הבנות שלך סכום שיכול להפוך אותך למסכן, אתה רוצה להתחייב סכום יפה שיעזור לזוג להתחיל ממהו, אבל לא משהו שיכול להרוג אותך ולהרוס לך את החיים.

אבל יש לך גם בנים. נכון? שם פתאום אתה משנה את הסגנון ורוצה 600 אל"ש, או שגם אצלם אתה מבין שזה לא לעניין?

ובכן, אם אתה מבין שאפילו הבנים המצויינים שלך לא אמורים להרוס את החיים של השווער שלהם – אתה מצטרף לתכנית.

אתה מצהיר הצהרת כוונות, **ללא התחייבות כרגע**, שאינך מעוניין לדרוש עבור הבנים שלך יותר ממאה ושמונים אלף ש"ח כתקנת גדו"י (הקול קורא מתפרסם בחוברת זו).

כן, אתה שואל מיד: אני בחיים לא דורש, רק מציעים לי שש מאות אלף, מה אתם רוצים שאני לא יקח?

אתה יכול לקחת. אתה רק צריך להודיע בזמן חתימת הזכרון דברים שאתה לא דורש. למרות שהשדכן דיבר על שש מאות – אתה לא דורש זאת, והמחותן היקר מצידך מתחייב למאה ושמונים בלבד.

עכשיו, כרגע אתה רק מצהיר שזה הכוונה שלך, אתה לא מתחייב.

מתי ההתחייבות תיכנס לתוקף?

אם תסגור לבת שלך שידוך דרך מאגר השידוכים של הארגון!

אם תצליח להשיג שידוך דרך הארגון, בחור כלבבך שלא ידרוש יותר ממאה ושמונים אלף – או אז תיכנס לתוקף ההתחייבות שלך ביחס לבנים שלך!

הפרטים המלאים על המאגר, ואופן הרישום - בסוף החוברת.

אחד משדכני ארגון "ההשמחה במעונו" שמשמש גם כשדכן כללי (בין השאר בארגון "לב אחד") שלח לנו לאחרונה את הטקסט הבא, אותו הוא כתב להורים הבחורים שמבקשים ממנו הצעות. להלן הציטוט מילה במילה:

לאחרונה התחלתי לעבוד גם עם מאגר השידוכים "ההשמחה במעונו" מתוך תחושת שליחות שזה מה שצריך לעשות. ולכן אני עובד בגישה לא לדרבן את ההורים להתחייב מעבר ליכולתם ובדרך כלל הכוונה לא מעבר ל180 א"ש לדירה (מלבד הוצאות החתונה) כמכתב גדו"י (מצורף) בניגוד לשדכנים אחרים שמלחיצים את ההורים להתחייב על סכומי עתק, ואח"כ שומעים על אסונות כתוצאה מכך.

אז נכון שלבנכם המצוין מגיע גם מיליון ש"ח, הכל מגיע לו, אין מה לדבר, הוא לא צריך לקחת על עצמו חובות, ואני מבין את הרצון הטבעי לדאוג שיהיה לו דירה, אבל במציאות כיום אם מחפשים בחורה טובה בת ת"ח 90% אין אפשרות לתת גם לא חצי מיליון, ואנחנו בודאי לא רוצים להרוג אנשים חלילה.

כמו שאתם דואגים שלבן שלכם לא יהיה חובות, אתם יותר צריכים לדאוג לו שלא יהפך לרוצח בשוגג חלילה... אני יודע שאני כותב חריף אבל אין לי ברירה, בתוך עמי אנוכי יושב, ראיתי משפחות שקרו אסונות והחתנים אוכלים את עצמם עם מצפון לכל החיים, היו נותנים הכל כדי להחזיר את הגלגל לאחור, ומעדיפים לגור כל החיים בשכירות אבל עם מצפון נקי. וכמש"כ שלמה המלך "טוב פת חרבה ושלווה בה, מבית מלא זבחי ריב".

לא צריך להגיע רק לאסונות כמו ארוע לבבי או מוחי, אלא גם במקרה המצוי שהשווער יורד מנכסיו, מוכר את דירתו ומקושש כספים בין הגמחים, הרי אמרו חז"ל שעני חשוב כמת. ומי יהיה מוכן לקחת את זה על אחריותו, בשביל שיהיה לו דירה?

אפשרות נוספת שההורים לא עומדים בהתחייבותם ואז זה גורם מתחים גדולים בין בני הזוג הצעיר, עד כדי שעלול לפרק את הבית הטרי, וזה בודאי אנחנו לא רוצים.

אז אם יהיה לי הצעה של בת למשפחה שיש לה אפשרויות אני יציע לכם, אבל זה נדיר ולא יודע אם כדאי לכם לחכות לזה, 90% מהמקרים זה מסתיים באחד האופציות הנ"ל. ולכן אין תועלת בלעצום את העיניים, אלו העובדות לאשורם, ולאנשים יש רק פחות ופחות כסף, כך שהמצב לא הולך להשתנות.

כרגע אני מוכן לדבר עם ההורים רק על התחייבות של 180 אלף ש"ח לדירה, וכמכתבם של גדו"י, שזה סכום שרובא דאינשי עדיין מסוגלים איך שהוא לקחת על עצמם ולעמוד בזה.

ואגב לארגון "ההשמחה במעונו" יש מאגר גדול של בחורים ובחורות מסלטה ושמנה של הציבור הליטאי, וכבר נסגרו שידוכים רבים בהתאם למתווה הארגון, זוגות כאלו הם מאושרים באמת, יש להם הון עצמי קטן יחסית, אבל ביד ולא בהבטחות, הם קונים עם זה דירה בפריפריה עם משכנתא סבירה, ואח"כ או שגרים שם או ששוכרים ומשכירים ובהמשך משתדרגים, וכולם רואים סיעתא דשמיא גדולה, כמש"כ הרמ"א אבה"ע (סי' ב') ש"הממון שאדם לוקח בשביל אשתו אינו ממון של יושר, אלא כל אשר יתן לו חמיו וחמות יקח בעין טוב ואז יצליח".

עדויות מהשטח:

כתב הרמ"א באה"ע סימן ב סעיף א:

ומי שפסקו לו ממון הרבה לשדוכין וחזרו בהם, לא יעגן כלתו משום זה ולא יתקוטט בעבור נכסי אשתו, ומי שעושה כן אינו מצליח ואין זיווגו עולה יפה, כי הממון שאדם לוקח עם אשתו אינו ממון של יושר, וכל העושה כן מקרי נושא אשה לשם ממון. אלא כל מה שיתן לו חמיו וחמותו יקח בעין טוב ואז יצליחו.

להלן מספר עדויות של הורים ובחורים שהחליטו לקבל את עצת הרמ"א, שלא לדרוש מאבי האשה כסף שאין לו אלא לקחת בעין טובה מה שיתן, ולהסתמך על הבטחתו "ואז יצליחו".

יש להדגיש שכל הנכתב כאן הינו אותנטי לחלוטין, בלשונם של המספרים, בהשמטת פרטים מזהים:

אני החלטתי שלא לדרוש ממחותנים שלי כסף שאין להם, אני לא מסוגל לראות את בני יושב בדירה שנקנתה בחלבו ודמו של חמיו. סגרתי שידוך לפני שנתיים עם התחייבות מצדי על 100,000, והתחייבות מצד אבי הכלה "כאשר ידבנו ליבו". בפועל הוא נתן 300,000. הזוג הצעיר הוסיף עוד 30 והם קנו דירה ישנה בעפולה. תקופה לא ארוכה אחר כך הוחלט בעיריה לבצע בבנין שלהם "תמ"א 38", והם הולכים להרוויח בענק, לקבל דירת פאר שכיום כבר שוה פי שנים מהמחיר ששולם עליה.

(הרה"ג א.י. ק., ת"ח ומרביץ תורה גדול מב"ב)

קיבלתי מההורים משני הצדדים ביחד סכום של קרוב ל- 200,000 ₪ ס"ה, וזה לא גרם לי להיות פחות שקוע בלימוד. בהתחלה חיינו קצת יותר בצמצום, אבל "טוב פת חרבה ושלווה בה מבית מלא זבחי ריב". ב"ה יש לי היום דירה גדולה בלעה"ר (וגם יותר מדירה אחת להשקעה שזה רק בזכות שההורים לא קנו לי דירה, אז למדתי איך לעשות את זה, וזה לא הפריע להמשיך לשבת בכולל).

(הרב ש. כ., אברך מטבריה)

התחנתני לפני כמעט שלש שנים ונלחמתי על כך שהשיקול האחרון, אם בכלל, יהיה כסף, ושאינני רוצה לדעת על כך מאומה, ואם אדע שהצד השני נותן סכום אינני רוצה להיפגש עם הבחורה, היות ואני נורא אוהב כסף והנני חושש שאהבה התלויה בדבר לא תוסיף לי הרבה בזוגיות, גם הצהרתי זאת תחת כל עץ רענן שהדבר איננו מוסרי וכו', וגם שהוא לא חכם אסטרטגית ושאיני מעדיף לשלם על דירה אחת ולא על חמש דירות.

לא אטריח אותך בכל סיפור חיי בעניין החתונה והדירה, אבל אומר לך שקיבלתי לבסוף סכום זעיר פחות מעשר אחוז מעלות הדירה שקניתי, הסברתי לחמי שאיננו חייב לי מאומה, ושאם ירווח לו והוא רואה צורך לעזור לבת שלו לא אתנגד בחירוף נפש, אבל לא אוהב אותה ואותו פחות אם לא יתן לי כלום, וגם לא אוהב אותנו אותה יותר אם יתן לי מלא ביתו כסף וזהב, אני יכול לומר לך שברוך ה' בדרך לא דרך הגעתי לסכום בפחות משלש שנים שהינו גבוה בהרבה מחברי שדרשו וקיבלו סכומים הנושקים לשבע ספרות.

(הרב מ. ק., אברך מירושלים)

אני חייב לספר על גיסי. הוא קיבל התחייבות מהשווער לשש מאות אלף ש. אחרי החתונה הוא גילה את המצב של חמיו, והבין מה הוא הולך לעשות לו עם ההתחייבות שלו, והוא פשוט הודיע לו שהוא לא מעוניין בכסף, הוא לא רוצה להרוג אותו. אני לא יודע איך להסביר את זה, אבל כמה שנים אחרי החתונה הוא מסודר עם דירה בטאבו משותף בקרית ספר.

(הרב א. מ., אברך ממודיעין עילית)

יכולני להעיד, שבחורים רבים שדרשו סכומים מופרזים, שהיו 'שויים' הרבה, פרקו מעליהם עול לימוד תורה אחר מספר מועט של שנים, ויצאו לעשות קריירה, ואחרים שלא ביקשו כלום ולא מכרו את עצמם, גדלו והצליחו ועשו פרי, והתעלו בתורה וביראה וגם בגשמייות הקב"ה דואג להם לכל צרכם.

ואני בעצמי היו לי שני בנים מוצלחים ב"ה, והיה אפשר לקבל עליהם הרבה. ואני אמרתי שאין אנחנו דורשים כלום, אלא בחורה עדינה ויר"ש ובעלת מידות טובות, מעריכה תורה באמת, ומחונכת, ומתאימה לבניי בסדרי העדיפויות שלה בחיים. ובניי הסכימו לגמרי, וב"ה, זכינו לשתי כלות נהדרות, שברור לי שלא היינו זוכים להן לו היינו דורשים כספים מרובים, שכמובן השוק של בנות שמוכנות לתת סכומים גדולים

של כסף הוא קטן הרבה יותר, ואם קובעים דרישות כלכליות לתנאי סף, צריך לבחור מתוך מה שיש. ובניי מאושרים מאד, כל אחד לפי מה שקיבל [אחד לא קיבל דירה בכלל, והשני חלק של דירה בפריפריה].

(הרה"ג ר' י. ב., ת"ח גדול מחיפה)

אצלינו במשפחה אפשר לומר בהכללה שמי שקיבל הבטחות לפחות כסף הסתדר יותר בחיים, ומי שקיבל הבטחות לפחות הסתדר יותר, כמעט ממש בסדר הפוך. אם תרצה שאפרט את הסיפורים אעשה זאת בשמחה.

אבל ב"ה אצלינו אין כ"כ דרישות. אני ב"ה לא דרשתי כלום, ההורים סיכמו משהו ביניהם, ולפני שנתים זכינו במחיר למשתכן בבית שמש, שאלנו את ההורים כמה יכולים לעזור לנו, כל צד נתן מה שיכל לתת בלי לקחת הלואות. סה"כ 140 אלף מ2 הצדדים. (לא זה היה הסיכום, אבל זה פשוט לא עניין אותי ואת אשתי), וב"ה שהספיק לנו להון העצמי הדרוש למשכנתא. היועץ משכנתא אמר שכדאי לנו להשיג עוד כמה עשרות אלפי שקלים בכדי שהמשכנתא תהיה פחות מ60% מערך הדירה, כי אז הריביות נמוכות יותר, אז לקחתי "הלואה" מאבא שלי. ובעז"ה אולי כבר בחודשים הקרובים נקבל מפתחות. [היינו כמה שנים בשכירות, אבל הבטחת הרמ"א כנראה לא עזבתנו, עד לפני שנתיים וחצי שילמנו שכירות 2,200 ₪ בלבד!!]

(הרב י. ב. י., מירושלים)

אני עדות חיה ובועטת של אברך ממיר שיחסית רציני, ומשתדל לעבוד את קונו וכלשונך בריא בגופו ונפשו מאד ב"ה

והשווער שלי לא התחייב עלי כמעט שום סכום!!! טוב אולי זה בגלל שהבת שלו באמת שווה את זה אבל בקיצור לא אלמן ישראל ולדעתי הרבה פעמים דווקא בחורים שלא דורשים הם אנשים\ אבות\ בעלים\ ואברכים טובים יותר...

(הרב ע. ל. מירושלים)

בתור בחורה, יום אחד אבא שלי קרא לי בגיל 16 ואמר לי כך:

"את רוצה להתחתן? תתחילי לחסוך! לי אין מהיכן לתת לך!"

וזה מה שעשיתי...

ארבע שנים עבדתי כמו...

ראיתי במשך השנים איך אבא שלי היקר נקרע על העבודה!!! והחלום שלי היה לראות אותו מאושר בחתונה שלי.

הצלחתי לחסוך 20,000 לחתונה.

התחתנו בוולף, לקחתי מלא גמחים וכו', ומבטיחה לכם שהרגשתי הכלה הכי מאושרת בתבל!!!! אני! בחתונה שלי! עם שמלת כלה! חתמתי על הצ'קים!

אבא שלי זרח מאושר, ואני הרגשתי שהגשמי חלום..

מרשה לעצמי להצדיע לעצמי, והלוואי שכל הכלות בעם ישראל תרגשנה מאושרות כמו שאני הרגשתי.

(א. ש., נשואה צעירה)

וקצת עדויות על הצד שכנגד:

כמי שעוסקים בנושא הדרכה כלכלית ועסקית זה שנים רבות בציבור החרדי-אנחנו שומעים שוב ושוב את מה שהבאתם כאן מפי אין-ספור משפחות. מגיעים לפתחינו מקרים מזעזעים. ולא מזמן סיפר לנו יהודי ת"ח מהימן על יהודי יקר מב"ב שלקה בליבו והלך לבית עולמו בעקבות חובות כבדים.

אינכם לבד במערכה!

נ.ב. כעת אנחנו מלווים משפחה יקרה שעקב כך שקיבלו עזרה כספית מההורים פלוס דירה הם נעשו 'שבויים' שלהם. ממש כן!

(י.ל. וח.ל., יועצים כלכליים וזוגיים מאזור ירושלים)

כשהייתי בחור, הורי היו לא היו בעלי ממון, וכשהוצע לי שידוך עם דירה במרכז ירושלים, הדבר סינוור את עיני, ושיבש את שיקול דעתי, ואכן מצאתי את עצמי בעל דירה במרכז בני ברק, אבל ללא זוגיות נורמלית, מיד אחר החתונה היא נכנסה להריון, וכבר לא היה שייך להתגרש, וכעת אני אדם אומלל, בעל משפחה שלא יכול להחריבה, ואין רגע שאני לא מצטער על היום שהציעו לי שידוך עם סידור מלא, שהרס לי את החיים.

אני מאמין שאני לא היחיד.

(הרה"ג א.ט., משיב מירושלים)

אאמו"ר שליט"א, אחד מגדולי הת"ח בב"ב, חיתן כמה בנות ועול החובות עלה למעלה ראש, מקורביו שמעו ממנו כמה פעמים על הקושי שאינו יכול לעמוד בו אך לא שיערו עד היכן הדברים מגיעים.

לצערנו ולחרדתנו לפני מס' חודשים קיבל אירוע מוחי חמור, ואז נכנסו עסקנים לעובי הקורה והתברר שיש לו 3 מליון ש"ח חובות. הקימו קרן וכו' אולם עד עכשיו לא יצא מזה לגמרי ה"י.

ואם כבר אני כותב, אני חייב לספר על עוד מעשה על אחד מידידי הינו אב ששיכל את בתו ולאחר מס' חודשים נלב"ע גם הוא. כולם דיברו שלבו לא עמד בטרגדיה, אולם מבדיקה התברר שאולי יש סיבה קודמת: רבצו עליו חובות עתק מנישואי בנותיו... אחר פטירתו כמובן הקימו קרן...

(הרה"ג א.ד., מרביץ תורה מירושלים)

מהמעגל המצומצם שאני מכיר יש שניים (אבא של גיסי וחבר טוב של השווער שלי) שרחוקים מה70 אבל כבר איבדו את הדירה שלהם (חיים בשכירות) ולמרות זאת הם עדיין בחובות עם הכל. כנראה שהנס המפורסם שכולם מדברים עליו שבגיל שבעים כל החובות נגמרים – לא תמיד עובד.

(הרב א.ש., אברך מברכפלד)

נישאתי לפני כחמש שנים. חמי 'התחייב' עלי 'רק' 400 אל"ש, אחרי החתונה ראיתי עד כמה קשה לו לעמוד בהתחייבות הזו. ראיתי שאין לו מאיפה להביא. ואת חטאי אני מזכיר היום, הייתי מידי צעיר ולא-בשל, ולא הבנתי מה אני אמור לעשות בעקבות ההבנה הזו. וכאשר קנינו דירה, הסתמכנו על הכסף ממנו. והיה לנו ברור שהוא אמור להעביר אותו.

תקופה לאחר מכן, ל"ע הוא עבר אירוע מוחי.

תודה להי"ת שהיה זה ארוע קל, שלאחר שנה כבר כמעט לא נותר ממנו זכר. אבל עדיין - שנה שלימה הוא היה בתהליך של שיקום ופיזיותרפיה. מאותו יום של הארוע,

מצפוני נוקף אותי בימים ובלילות. אני מרגיש בהמה מהלכת. אני מרגיש אחד שאין לו טיפת לב, אכזרי, רע.

כמובן שמיד הודענו בבירור שאין לנו שום דרישות [זה היה קשה מאוד לוותר על הסכום הזה, ובגלל הוויתור עד היום אני מתגלגל עם חובות. אבל זה הכי מתבקש ואנושי לעשות כן]. ולאחר קצת שיחות עם המשפחה וכו', ארגנו לו הלוואה של 70 אל"ש, בתשלומים מאוד נוחים. וזהו.

הציפייה שלי כל הזמן היא שיבוא היום ואני אאזור אומץ לבקש ממנו מחילה על עצם בקשת ההתחייבות. אבל בינתיים אני לא מעז לעשות את זה.

(הרב ל.ה., קרית ספר)

קורא יקר! אם יש בידך סיפור אישי על הנושא הזה ואתה מעוניין לשתף בו את האחרים – נשמח אם תשלח אותו לכתובת המייל הרשומה בראש הקונטרס.

מכתב מרנן ורבנן גדולי ישראל וראשי הישיבות שליט"א, כפי שהתפרסם בשנת תשע"א

הננו בזה בקריאה נרגשת לאחב"י באה"ק ובכל אתר ואתר בדבר היוזמה הנחוצה וההכרחית של בני התורה הנקראת "שהשמחה במעונו", אשר מטרתה לצמצם מעל שכמם את עול החובות העצום הנגרם עקב קניית דירות לבניהם ולבנותיהם בהגיע עת דודים, המעיק על גופם ונפשם מאוד מאוד, ופעמים הרבה אית ביה סכנה ממש תרתי משמע, וכבר נודע לכל כי באו מים עד נפש ועד בכלל רחמ"ל וד"ל.

ואי לזאת חובת השעה לעשות תיקון גדול ורוח והצלה ליהודים בעת הזאת, לגבש את אחב"י אשר בכל עיר ועיר אשר אין ביכולתם לעמוד בעול הנורא הזה

לקנות דירות לבניהם ולבנותיהם אך ורק במקומות התורה הזולים בצפון ובדרום.

ולהסתפק במועט ולהקל את העול הנורא הרובץ על ההורים והמחותנים עד כמה שאפשר. ומן היושר והראוי להשתדל ביתר שאת לעת הזאת שהדוחק שורר אצל הכול,

שהורי הבנות לא יתחייבו יותר מ180 אלף ש"ח והורי הבנים לא יתחייבו יותר מ100 אלף ש"ח עבור הוצאות הדירה. וכמו כן יש להשתדל ביתר שאת שלא לדרוש מהמחותן לחרוג מהסכום הנ"ל.

ויש להתגבש ולהתאחד בבניית קהילות של בני תורה מצוינים עם כוללים וחדרים מוסדות תורה לתפארת בכל רחבי אה"ק.

ע"כ הננו בזאת לכאו"א בקריאה נרגשת שיהא עושה ומעשה לדבר גדול ועצום זה, למען יהיה זה הצלה גדולה לו ולביתו ולשאר אחב"י שבאה"ק ויפה שעה אחת קודם.

ויתקיים בנו דברי אדונו הרמ"א וכל אשר ייתן לו חמיו וחמותו יטול בעין יפה ואז יצליח, ועי"ז נזכה כולנו להושע תשועת עולמים בב"א.

כל העוזרים ומסייעים להנ"ל יתברכו ממקור הברכות.

גרשון אדלשטיין	ברוך מרדכי אזרחי	יהושע אייכנשטיין
מאיר צבי ברגמן	מנחם צבי ברלין	איתמר גרבז
צבי דרבקין	משה הלל הירש	ישראל מאיר ווייס
צבי וייספיש	דוד כהן	גבריאל יוסף לוי
אליעזר סילבר	ברוך דב פוברסקי	אבינועם פוסטבסקי
אברהם יצחק הכהן קוק	יגאל רוזן	משה יהודה שלזינגר
רפאל שמואלביץ		

שאלות ותשובות

על מה כל הדיון? השוק מתנהל לפי חוקי היצע וביקוש. אם אני בחור טוב יש לי ביקוש וזכותי להעלות את המחיר של עצמי כמה שאני רוצה. זה כמו לבוא לאדם שיש לו נכס ששוה מיליונים ולבקש ממנו להוריד את המחיר בשביל להתחשב בקונה. למה שהוא יצטרך לעשות את זה? אם אתה רוצה מוצר יקר – תשלם!

בחור שדורש כסף, או שהוריו דורשים עבורו, אינם דורשים כסף עבור מכירה של מוצר למישהו, אלא רוצים בסך הכל שיעזרו לזוג לבסס את החיים החדשים.. **אתה לא מוכר כלום. אתה קונה, קונה לך אשה. מכרת את עצמך לשווער? הוא קנה אותך לעבד עברי? הוא נתן לך את בתו שתעזור לך בחיים. אולי מן הראוי שאתה תשלם לו על כך?** נכון שחוקי היצע וביקוש פועלים גם כאן מכח הטבע, אבל אין ספק שזו לקיחה לא הוגנת. לא הגון לקחת מתנת הון-עתק מאברך שאין לו, למרות שנאלץ להציע אותה.

תכל'ס, מציעים לי הצעות עם כסף, ואנשים אומרים שיש להם, למה שלא אגש אליהם? אני חייב ללכת דווקא על הבת של האברך שאין לו?

אתה צודק לחלוטין. אם מציעים לך כסף מאדם שיש לו – זכותך המלאה על פי היושר והמוסר ללכת על זה. השאלה היא **האם זה כדאי לך**. יש הרבה שהסתנוורו מהכסף ונפלו עמוק, כי האשה לא התאימה, או כי השווער לחץ אותם בהמשך החיים בגלל הכסף שהוא נתן. לא כדאי לך להסתנוור, כשיש לך יכולת כלכלית לקנות דירה בכוחות עצמך. והטענה היותר חזקה היא שלא כדאי לך לצמצם מראש את כל השוק של ההצעות שמציעים לך ולוותר על אפשרויות של בנות מיוחדות לפי כל קנה מידה, רק בגלל הכסף. אשה טובה שוה יותר מכל הון.

למה ראשי הישיבות אומרים אחרת מכם? הם כן מעודדים לדרוש!

המכתבים שהבאנו חתומים על ידי כל ראשי הישיבות וכל גדולי ישראל. אולי יש ראשי ישיבות שחולקים? צריך לשאול אותם. בכל מקרה למעשה אם יש אפשרות לגשת לגדולי ישראל ולשאול – הדבר מומלץ. אנחנו עשינו זאת וקיבלנו תשובות ברורות, שהדבר אינו ראוי והגון על פי דין תורה, אלא שקשה מאוד לעצור את הגלגל. אין לנו אדמור"ם שכל מילה שלהם קודש קדשים אצל החסידים, וממילא אין כלים למנוע מנהג מעוות שהשתרש.

אם נופל עול כל כך גדול על כתפיים של אברך צעיר הוא עלול לצאת לעבוד בסוף. יש כאן סיכון רציני!

העול הנופל כיום על כתפיו של כל אברך צעיר שקונה דירה במרכז הוא בסדר גודל של 700,000 ש"ח, או עכ"פ חצי מיליון ש"ח. אנחנו בסך הכל מראים את המציאות, שכל התופעה שההורים לוקחים את עול הדירה על עצמם – נגמרה. הזוג לוקח על עצמו הרבה מאוד. כל השאלה היא האם לקחת את העול בשביל דירה במרכז, ואז גם ההורים לוקחים סכומים דמיוניים על כל בת שהם מחתנים, או לקחת את העול הזה ואפילו הרבה פחות ממנו, בשביל דירה בפריפריה.

קורת גג יש בכל מקרה, וקהילה חרדית ג"כ יש בכל מקרה. כל ההבדל הוא איפה לגור, כמה זמן תארך הנסיעה לחתונות של קרובי משפחה. האם בשביל זה מותר להפיל אנשים לבור חובות מטורף?

בפריפריה יש בעיה של חוסר עבודות. אי אפשר לקחת עול משכנתא בלי שיש עבודה מסודרת.

זה לא מדויק, וממש לא נכון. אין ספק שיש צורך ביותר חשיבה, אבל אפשר למצוא עבודות בכל תחום, כדאי באמת לחפש מקום מגורים לפי המקצוע שהאשה למדה.

למעשה רבים מהקונים דירה בפרוורי ירושלים כמו קרית יובל ונווה יעקב, נוסעים שעה ביום ויותר לכל צד בשביל עבודה. אם ניצמד לפרמטר של שעה נסיעה – שעה נסיעה בכבישי הצפון מאפשרת גישה למקומות עבודה רבים מאוד. (יש לציין שבפריפריה אכן החזקת רכב מצויה הרבה יותר, ואף נשים רבות נוהגות לצורך פרנסתן לפי הוראתם של גדולי ישראל).

מה עם כבוד התורה, שבחורים לא יקבלו דירה? אנחנו צריכים להראות את ההערכה שלנו לעושי השטייגען שלנו, מעמידי העולם!

כבוד התורה הוא שבחורים הלומדים אותה לא יבזו את חמיהם בגלגולי גמחי"ם, ולא ינהגו בגאווה בנוסח "אני שוה 600,000 שקל". ולמעשה רוב הבחורים באמת לא עושים זאת מגאווה אלא מחוסר מודעות למה שהם עושים. אנו תקוה שחוברת זאת תביא להם את המודעות.

כל מה שאתם כותבים על הצרות הגדולות והנפילות הקשות זה כנראה סיפורים נדירים. גדולי ישראל אומרים שיש ניסים בתחום הזה. ידוע המעשה על הגביר

**שרצה לתרום כסף לאברכים מכולל פוניבז' מעל גיל שבעים לכיסוי חובות
והתברר שבכל הכולל אין שום בעל חוב מחיתון ילדים מעל גיל שבעים!**

שאלנו את השאלה הזאת את ראש ישיבת חברון הגר"ד כהן שליט"א, והוא הגיב:
"זה היה פעם כשהדירות היו זולות, היום זה לא ככה".

התשובה מוקלטת ומוסרטת.

**באופן כללי יש ניסים לכל עולם התורה, הרי שום הסבר מתימטי איך אנחנו
מסתדרים כאן. אז מותר לסמוך על הנס!**

השאלה עד כמה מותר לסמוך על הנס היא שאלה השקפתית מורכבת ואין כאן
המקום לפורטה. באופן כללי ברור שגם אם הותר לסמוך על הנס במידה מסוימת,
אין היתר להגדיל את הנס. כאשר אדם מתחנך ללא קבלת דירה מהשווער הוא
סטומך על נס שיעזרו לו משמים להגיע לרכישת דירה אחת בכוחות עצמו, ואילו
כאשר הוא דורש מחמיו שיתן לו דירה הוא סומך על הנס שיתן הקב"ה לחמיו שמונה
דירות, ועל זה אין היתר.

אבל יתירה מכך: אם אתה רוצה לסמוך על הנס, מוטב שתסמוך על הנס בנוגע
לעצמך ולא תדרוש כסף מחמיק, וכל הטיעון של "ככה אני אצא מהלימוד" לא
מתחיל שהרי הקב"ה יעשה לך נס.

אין שום היגיון לסמוך על הנס רק כשזה נוגע לכסף של השני.

מציעים לי הצעות מעולות עם כסף. מה אתם אומרים? לא לגשת?

ברור שלגשת, מה השאלה. כסף הוא לא חיסרון בחיים... רק תוודא שהכסף לא
מסנוור את עיניך, ולא מהוה שיקול בבחירת האשה, ואף לא גרם לה להיות מפונקת
יותר או ארצית יותר, או פחות בעלת מושגים תורניים. נחזור ונדגיש: אשה טובה
שזה פי מיליון מכסף, ואשה איכותית ורוחנית מעלה את הדרגה של הבית והילדים
לרמות גבוהות מאוד, ולא שווה להפסיד את האוצר הזה, גם בשביל חצי מיליון שקל.
ודבר נוסף: תוודא שהכסף לא מגיע מאדם שמתחייב על מה שאין לו כי הוא נלחץ,
אלא מאדם שיש לו. את הוידוא הזה כדאי לעשות לפני שמתחננים, אבל בדיעבד
אפשר גם אחרי.

בס"ד
 השו"ת המלא
 בקו המערכת
 שלוחה 1-1
 עדכוני מערכת
 שוטפים והודעות
 מאזינים בשלוחה 4

קח חלק בהפצת בשורת
 הארגון באמצעות
נדרים
 או
קהילות
 או בהעברה במקאית: פועלים סניף
 533 חשבון 479886 ע"ש אברהם

השמחה במעונו
 בנשיאותם של גדולי ישראל
 03-5465150 (וסימנך 03 דנוניה 0)

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו

מאגר השידוכים "הכל כלול" – הבן עם הבת

ב. רישום דרך הטלפון ו"נדרים פלוס" למי שאין מייל:

התקשרו לקו המערכת 03-5465150 (וסימנך 03 דנוניה 0) והרשמו בשלוחה 1. לאחר מכן מלאו כרטיס שידוכים במאגר "לב אחד" דרך "נדרים פלוס" שהשמחה במעונו \ טופס רישום" ואז היכנסו שוב לקו והקישו 3 בשלוחה הראשית, ושם תמלאו רק את מספרי הזהות של הילדים שמילאתם.

וזהו! כעת תתחילו לקבל מאיתנו הצעות איכותיות המתאימות לפרטים הרלוונטיים.

נקודות חשובות לציון:

מאגר "השמחה במעונו" מיועד לבחורים ובחורות מצוינים השואפים להקים בית של תורה.

במאגר יש בחורים מסלטה ושמנה של עולם הישיבות הליטאי, חלקם נרשמו למאגר בעצמם או ע"י הוריהם כדי לזכות גם את אחיותיהם בקבלת הצעות מהמאגר של בחורים כמותם. וחלקם נוספו דרך מידע שהתקבל אצלנו שבחורים אלו והוריהם מטעמים אידאולוגיים לא מתנים את נישואיהם בדרישות מופרזות.

הרישום למאגר לא מחייב אותך עדיין בכלום, רק אם יסגר שידוך דרכנו לביתך - אז תיכנס התחייבותך על הבנים לתוקף! ולכן אין לך כלל מה לחשוש או להפסיד, תוכל להרשם ובמקביל להמשיך ולשמע הצעות ממקומות אחרים.

לא ניתן לרשום רק את הבנות, וכן לא נוכל לקבל למאגר משפחות שהמתינו עם הרישום עד אחר אירוסיהן. ועל כן החכם עינו בראשו וגם אם עכשיו יש לו בן בשידוכים, יצטרף בגלל הבנות שבהמשך.

בחור בן עליה יקר – מקומך איתנו! רישום עצמאי למאגר "את צנועים חכמה", בקו המערכת, שלוחה 1 ואז 2

מאגר השידוכים שלנו מבוסס על רעיון פשוט וגאוני כאחד – **ובקיצור נמרץ:** כשאתה נרשם לארגון אתה מצהיר שלא תדרוש בשידוכי בנך יותר מ180 אלף ש"ח וכתקנת גדולי ישראל. במקביל תקבל מאיתנו הצעות לבתך של בחורים מצוינים שאינם מבקשים יותר מ180 אלף ש"ח, בחורים אלו נרשמו למאגר מאותה סיבה בדיוק, כיון שגם להם יש אחיות, וגם הם דואגים איך הן תתחתנה
וכך בעצם קיבלנו עסקת חבילה הכל כלול.

במצב היום כשהבת מגיעה לפרקה, ההורים ניצבים לפני שוקת שבורה, אין כמעט אדם נורמטיבי אחד שיש לו בת וחושב שהמצב הנהוג כיום בנושא התחייבויות המופרזות בשידוכים הוא נכון.

כשצולחים איך שהוא ובניסי ניסים את השידוך לבת, ונשארים עם הררי חובות, וקעת מגיע תור הבן, לפתע מתהפך הגלגל ועלולים לשכוח מה שעברנו בעצמנו, ולדרוש עבורו כמנהג בחורים דמתקרי חשובים דפה. מה שאנחנו מציעים בתכנית זה לעשות עסקת חבילה, לא להיות עשוק, ולא להיות עושק.

וזה כבר עובד בשטח!

בתוך תקופה קצרה מאז נוסד המאגר כבר נסגרו כמה וכמה שידוכים ע"פ מתווה הארגון בס"ד. לאור ההצלחה העצומה והתגובות המעודדות כל כך, נשארה רק שאלה אחת פתוחה: למה לא כולם יודעים מזה? אנשים מיזאשים ולא יודעים שהישועה נמצאת בהישג ידם! אי לכך אנו מפרסמים שוב את הפרטים וצורת הרישום למאגר.

איך נרשמים?

א. האפשרות המועדפת והקלה - דרך המייל

שלחו למייל הארגון SH035465150@gmail.com בקשה ל"טופס הצטרפות להורים", בנוסף שלחו לנו את הפרטים הרלוונטיים לשידוך של ילדיכם שהגיעו לפרקם, או שתמלאו עבורם כרטיס במאגר השידוכים "לב אחד" (ניתן לקבל קישור ישיר למילוי כרטיס במייל, או דרך נדרים פלוס).

נקודות מספוט:

משפחות שרשמו את בניהם למאגר, ובפרט משפחות שאירסו את בניהם דרכינו, יקבלו אצלינו עדיפות עליונה גם בהצעות שבנותיהם הבאות, טובי הבחורים שבמאגר, יוצעו קודם כל להם!

יש לציין שסיכויי ההתאמה דרך המאגר גבוהים מהרגיל, מהסיבות הבאות. א. שאלת הכסף כבר נפתרה מראש. ב. עצם החתימה וההצטרפות יכולה להעיד על מנטליות זהה, של אנשים צנועים וחכמים היודעים ומבינים שסכף אינו הערובה לעושר, ואדרבה דרישות מוגזמות עלולות חלילה לגרום להיפך (כפי שאמר שלמה המלך "יש עושר השמור לבעלי לרעתו") ג. ההצעות מהמאגר מתקבלות ברצינות יתרה, ובעדיפות עליונה, כיון שיש לב' הצדדים אינטרס מובהק לסגור שידוך דוקא דרך המאגר.

גם אם נשאר רק רך בנים לחתן, הצטרף לשם שמיים, אתה הרי רוצה לבנות בת ת"ח, וכיום אין כמעט בנמצא תורה וגדולה במקום אחד, ובדואי אינך רוצה להרוג מישהו ח", אז תצהיר כבר עכשיו שלא תוריד שידוך לבנך רק בגלל שלא הציעו לו נדוניה מעבר 1800 א"ש כתקנת גדו".

הורה ובחור ישיבה יקר: ע"י שתרשם במאגר תוכל להרחיב את מעגל השפיות, שלא יסתיים רק בשידוך שלך \ בנך אלא יתגלגל הלאה, כתוצאה מהשידוך שלך דרכנו, משפחת כלתך לא תדרוש דרישות מופרזות גם לבניהם, וכל הלאה, נמצא שבזכותך גרמת רווח והצלחה לא רק למשפחה אחת, אלא להורים רבים. בנוסף גם מצד ההיגיון הישר משפחות כאלו שלא דורשים דרישות מופרזות עבור הבנים, להן נאה ולכן יאה לזכות בחתן צנוע ומעלי שכמוך.

שו"ת

שאלה: רשמנו את ביתנו למאגר ואכן קיבלנו את שידוך מצוין עם נדוניה של 180, כעת הגיע גם תור הבנים, איך ניתן לאכופ שלא דרשנו עבורם, הרי תמיד נוכל להעדיף הצעות שמציעים נדוניה גבוהה, בלי לדרוש, אלא הצעות כאלו שמציעים מעצמם?

תשובה: אכן זאת היתה שאלת השאלות, ולאחר יגיעה ומחשבה הוחלט על הפתרון הבא:

בטופס החתימה של הצטרפות ההורים הוספנו: הינך מצהיר שאינך מתכוון לדרוש לבנך יותר מ180 וגם אם הורי הכלה עשירים כקרח, התחייבות ההורים בוורט לא תהיה יותר מ180 אלף ש"ח, ורק אם אח"כ ירצו לתת מעצמם, תע"ב. וכיון ש95% אין להם באמת יכולת לתת יותר מ180 א"ש (והראיה שלבנים לא נותנים יותר מזה בד"כ, וכן בחוגים אחרים בודדים נותנים יותר) זה אמור לפתור את הבעיה, (כי הרי 5% שבאמת יכולים לתת לא ישברו את השוק, וכמו שיש 5% שנותנים דירה למשל בירושלים, זה ודאי לא גורם לאחרים לדרוש כך), ואם בכל זאת יתנו אח"כ הורי הכלה מעצמם יותר זה יהיה סימן שהוא כסף של יושר שניתן בשמחה לזוג, ולא באילוץ חלילה.

שאלה: האם ניתן למצוא במאגר בחורים טובים (מה שמכונה ליגה א') שמצהירים מראש שלא דורשים יותר מ180?

תשובה: בודאי, יש לנו מאגר גדול של בחורים מצוינים מאוד, הטובים ביותר, מסלתה ושמנה של עולם הישיבות, **חלקם** הצטרפו למאגר מאותה סיבה בדיוק, גם הם יש אחיות או

שכבר על הפרק או שיגיעו בהמשך, וההורים דואגים גם להן ורוצים לקבל עבורן הצעות מאיתנו. **חלקם** בחורים שהצטרפו עצמאית דרך הקו למאגר "את צנועים חכמה" בחורים בני עליה אמייתיים, שהצטרפו והצהירו מראש שלא ידרשו הרים וגבעות, ובדואי לא מעבר 1800 א"ש ומעדיפים את הצי"ק של הרמ"א שכתב בריש אה"ע ז"ל: "כי הממון שאדם לוקח עם אשתו אינו ממון של יושר, וכל העושה כן מקרי נושא אשה לשם ממון, אלא כל מה שיתן לו חמיו וחמותו יקח בעין טוב ואז יצליחו" **וחלקם** בחורים שאמנם לא נרשמו רשמית למאגר שלנו, אך קיבלנו את הפרטים שלהם משדכנים שיודעים עליהם שמתעמים אידאולוגים אין להם דרישות כספיות מופרזות.

שאלה: איך לא חשבו על זה עד היום?

תשובה: זאת אכן שאלה טובה, **ובנימה אישית:** הרעיון נולד כשראיתי את השכן שלי שיש לו בן ובת שהגיעו לפרקם, הבן הוא בחור מצויין ממש ואביו מקבל הצעות נכבדות שמוכנים להתחייב סכומים עצומים עליו, מאידך בו זמנית הוא נדרש להתחייב על בתו סכומים עצומים כדי לזכות לבחור טוב, הצעתי לו: בא נמצא עוד מישהו שיש לו גם בן וגם בת ותעשה עסקת חבילה... אך כמובן זה לא הצעה ריאלי, כי קשה להאמין שנמצא בדיוק בן ובת אחים מתאימים לבן ובת אחים אחרים.

אך **במחשבה שניה** הצעתי, בא נרחיב את ההצעה ונפתח מאגר משפחות "שהשמחה במעוננו" והם ישתדכו ביניהם, ובעצם לא צריך לפתוח מאגר חדש, אלא למלאות כרטיס במאגר הקיים של ארגון "לב אחד" ולידע אותנו באמצעות מספרי הזהות, אנחנו כבר מתואמים עם "לב אחד" ונקבל מהם את כל הפרטים. וכך נוכל להחליף הצעות בין המשפחות, ולהקים בתים בישראל בהתחייבויות שפיות והעיקר שהשמחה תמשיך לשרות במעונם.

שאלה לסיים: מה באמת אפשר לעשות עם 180 א"ש

תשובה: דבר ראשון עצם השאלה מופרכת, כי לו יצויר שאין מה לעשות בסכום זה, אז לכן נסחוט אנשים? האם נמשיך לעצום את עינינו ולא לראות את הטרגרדיות האנושיות המתרחשות כל הזמן בעקבות המצב? היערב לנו אכול ושתה בדירה במרכז, בשעה שהשווער מתרוצץ בין הגמחים, וסכנת ארוע לבבי או מוחי מרחפת על ראשו?

כל בר דעת יעדיף לגור כל החיים בשכירות, אבל עם מצפון נקי! וכמו שאמר שלמה המלך במשלי "טוב פת חרבה ושלווה בה, מבית מלא זבחי ריב"

אבל בכל זאת למי שמעוניין נספר לו שיש בהחלט הרבה מה לעשות עם 180 אלף ש"ח, יש עדיין דירות בפריפריה שעולות באזור חצי מיליון ש"ח, ובתוספת משכנתא קטנה של כ1500 ש"ח לחודש אפשר להסתדר מצויין, צריך רק ענווה ואז יש גם שמחה. אחר כך הזוג יחליט אם ירצה לגור שם או לשכור ולהשכיר.

להבדיל מהאפשרות השניה המצויה כיום, שמקבלים 400 אלף ש"ח או קצת יותר, (בתקוה שבאמת הכסף יגיע) מוסיפים עוד משכנתא עצומה עם החזר מעל 3000 ש"ח בחודש העיקר לגור בדירה פצפונת במרכז, וכי צריך להוסיף מילים? (סקירה על הפריפריה בשלוחה 9)

טופס הצטרפות למאגר השידוכים שע"י "השמחה במעונו"

לכבוד ארגון "השמחה במעונו" הנני מבקש לצרף את בני משפחתי לארגון ולקבל מאיתכם הצעות שידוכים לבני ולבנותי מהמגזר הליטאי, בחורים בני תורה מצוינים - לבנותי, וכן בנות בית יעקב מצוינות השואפות להקים בית של תורה - לבני. כתובת מייל לקבלת הצעות _____@_____

להלן שמות בני ובנותי שהגיעו לפרק השידוכים, וכן מצ"ב בנפרד כל פרטיהם הרלוונטים עבור הצעות שידוכים, או לחלופין מילאתי עבורם כרטיס שידוכים בארגון "לב אחד" (ניתן למלאות כרטיס בשליחת בקשה למייל הארגון sh035465150@gmail.com וכן דרך מכשירי "נדרים פלוס" שהשמחה במעונו". נא למלאות כאן רק בחורים מצוינים שרוצים להמשיך לשקוד על התורה גם אחרי החתונה, ובהורות שרוצות כאלו בחורים. בחורים ובהורות שמעוניינים לשלב תורה ועבודה אינם מתאימים למאגר "השמחה במעונו", אך יוכלו למלאות כרטיס במאגר הכללי של "לב אחד")

שם: _____ ת.ז. _____ גיל _____

שם: _____ ת.ז. _____ גיל _____

להלן שמות הבנים והבנות שבבית שמעל גיל 15 ועדיין לא בשידוכים

שם: _____ ת.ז. _____ מוסד לימוד: _____ גיל _____

שם: _____ ת.ז. _____ מוסד לימוד: _____ גיל _____

שם: _____ ת.ז. _____ מוסד לימוד: _____ גיל _____

הנני **מצהיר** שאינני מתכוון לבקש בשידוכי פני נדוניה מעבר ל180 אלף ש"ח וכן מעוניין לקבל ממכם הצעות לבנותי, בחורים מצוינים שנרשמו למאגר בעצמם או ע"י הוריהם, ולא דורשים התחייבות לנדוניה של יותר מ180 אלף ש"ח.

באם אכן יסגר שידוך לבתי באמצעות ארגון "השמחה במעונו", הנני **מתחייב** שגם בשידוכים הבאים אודיע תמיד למחותן בשעת התנאים שאינני רוצה שיתן יותר מיכולותיו, ובכל מקרה גם אם הוא באמת עשיר, לא תהיה התחייבות מצידו ליותר מ180 אלף ש"ח* ורק אם ירצה אח"כ להוסיף מעצמו, מה טוב ומה נעים.

וכן ארשום גם את שאר פני למאגר השידוכים "השמחה במעונו" בצורה מסודרת מיד כשיגיעו לפרק האיש מקדש, ואמנם אוכל לשמוע הצעות גם ממקומות אחרים, אך בכל אופן ההתחייבות מצידו תהיה כנ"ל שבכל מצב לא תהיה התחייבות המחותן מעבר ל180 א"ש וכתקנת גדו"י. (ואף אתן עדיפות להצעות של בחורות מהמאגר, כיון שהורים כאלו שלא דרוש לבניהם, להם מגיע חתנים כאלו לבנותיהם ודו"ק). כמו"כ אסביר את הדברים בטוב טעם ודעת לבני, ואעשה כל שביכולתי לשכנעו שגם הוא מעצמו לא יבקש יותר מ180 א"ש. ולא נראה לי שצפויה התנגדות מצידו. וכן לא אעביר הצעות שאקבל מהארגון, לאחרים ללא רשות מפורשת ממכם.

וע"ז באתי על החתום בתאריך _____ שם ההורה _____ טלפון _____

*נוסח זה בא לפתור בעיה שאנשים יוכלו להגיד שאמנם אינם דורשים לבנם, אך בכל אופן יבחרו בסוף את הצעת השידוך עם הנדוניה הגבוהה ביותר, ויגידו שלא דרשו אלא הורי הבת הציעו מעצמם. והורי הבת יאלצו מחוסר ברירה להציע נדוניה מופרזת, וחוזר חלילה וא"כ מה הועלנו?

ולאחר מחשבה הוחלט שהמצטרפים למשפחות "השמחה במעונו" מתחייבים שבכל מקרה, גם אם הורי הכלה עשירים כקרה, התחייבות ההורים בוורט לא תהיה יותר מ180 אלף ש"ח, ורק אם אח"כ ירצו לתת מעצמם, תע"ב. וכיון ש95% אין להם באמת יכולת לתת יותר מ180 א"ש (והראיה שלבנים לא נותנים יותר מזה בד"כ, וכן בחוגים אחרים בודדים נותנים יותר) זה אמור לפתור את הבעיה, ואם בכל זאת יתנו יותר זה יהיה סימן שהוא כסף של יושר שניתן בשמחה לזוג, ולא באילוץ חלילה.

את הטופס ניתן לקבל \ לשלוח באמצעות מייל הארגון sh035465150@gmail.com